

Новини ▶ 6

Фермерите протестираат, а кабинетът контраатакува

Пазари и компании ▶ 12-13

Петролът сорт Брент е обречен да ПОСКЪПВА

Шари

BONNIER

pari.bg

Вторник

22 март 2011, брой 55 (5114)

USD/BGN: 1.37793

▼ -0.45%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.41940

▲ +0.45%

Българска народна банка

Sofix: 436.49

▲ +0.95%

Българска фондова борса

BG40: 131.50

▲ +0.13%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

Как да си вземем парите

След като Конституционният съд отмени две поправки в ГПК, вече всеки кредитор може да запорира сметки на общини и да си получи дължимото

▶ 8-9

Новини ▶ 4-5

Бойко Борисов и "Лукойл" срещу Трайчо Трайков

Компании ▶ 11

До петък ще е ясен методът за продажбата на "Булгартабак"

Компании ▶ 18

Интернет търсачката Google стана най-скъпата марка в света

Печеливш
Лари Пейдж

Лидерът в онлайн търсенето Google с изпълнителен директор Лари Пейдж се превърна в най-скъпата световна марка тази година според класацията на Brand Finance на 500-те най-скъпи световни марки. Същевременно от Top 10 на класацията за пръв път изпада Coca-Cola. Марката Google е оценена на 44.3 млрд. USD, с което се изкачва с една позиция до върха на класацията.

► Подробности на стр. 19

Губещ
Славчо Атанасов

► Комисията за защита на конкуренцията поиска от кмета на Пловдив Славчо Атанасов да измени критериите за конкурс за превоз на пътници по част от линиите от Областната и Републиканската транспортна схема в общината. Според КЗК критериите в документацията стесняват кръга на участници, нарушават правилата на конкуренцията и пречат на навлизането на нови участници на пазара.

Мнения

► По темата "От Правец до черното злато". Ясно ми е, че "Лукойл-Нефтохим" е производителят на горива, но не ми е ясно дейността на "Лукойл-България" каква е? Моля, ако някой знае, да ме светне.

Глаген

► По темата "Wikileaks: Имунитетът на организираната престъпност е най-големият проблем на България". Чудя се дали това е анализ на бивш посланик на САЩ. Или е написано от И.К. и А.А. и дадено на посланика. Нещо липсват истински перачи като Джанкови, Кирчеви, Славчо Христов и ред други.

bonedep

Коментар

Ценностен сблъсък

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

pari.bg Топ 3

1 От Правец до черното злато. Официално Валентин Златев е мениджърът на "Лукойл-България" и представител на компанията в региона. Неофициално обаче той е много повече от това.

2 Wikileaks: Имунитетът на организираната престъпност е най-големият проблем на България. Това е заключението на бившия посланик на САЩ Джеймс Паргю.

3 Холандска компания инвестира 50 млн. EUR в соларен парк край Девня. Съоръжението ще бъде с мощност 15 мегавата.

Премиерът Бойко Борисов се скара публично на министъра на икономиката Трайчо Трайков, защото си е позволил да допусне, че единственият производител на горива в България се възползва извън правилата от монополното си положение (стр. 4-5).

В изказването на Трайков има здрава пазарна логика: или има договорка между търговците, или вносът е затруднен по някакви причини. Това може да бъдат обясненията на факта, че дизелът в България е по-скъп, отколкото в някои други държави, а по бензиностанциите не се появява по-евтин внос. В една пазарна икономика, в която преобладаваща е частната собственост, работата на министъра на икономиката е да подобрява средата и да гарантира, че ще има свободен пазар. И точно когато министърът на икономиката Трайчо Трайков демонстрира, макар и само словесна активност в тази посока, премиерът реши да му удари шамар. Публично.

Иван Бедров
ivan.bedrov@pari.bg

„След унижението, на което премиерът Бойко Борисов и Валентин Златев подложиха министър Трайков, правителството вече съвсем не прилича на правителство“

Ефектът от този шамар обаче не е само върху Трайков. Сега вече всеки ще знае, че за единствения производител на горива в България не се говори, не се задават въпроси, не се изказват съмнения. Това е запазена територия за премиера Бойко Борисов. "Аз съм ги ("Лукойл" - бел. ред.) помислил да помислим за поне едномесечен мораториум на цените в посока нагоре", казва Борисов. С това темата за ролята на държавата в пазара на горива е изчерпана. По подобен начин при учредяването на ГЕРБ Бойко Борисов забрани на всички останали да говорят за президента Георги Първанов и запази темата за себе си. А общото между двамата са именно добрите отношения с мениджъра на "Лукойл" Валентин Златев.

Трайчо Трайков е пестелив на емоционални изказвания, но понякога има разумни и правилни публични позиции - и за АЕЦ "Белене", и за пазара на горивата. Нищо общо с това принципно

говорене нямат мачовските изказвания на Борисов, че е помислил "Лукойл" да не вдига цените за месец и че "разбира се, ще строим "Белене", как няма да го строим". Думите на Трайков са изказване на човек, който зачита демокрацията и пазара. Другите са изказвания на човек, който не крие пристрастията си към авторитарното управление тип "Путин".

След унижението, на което премиерът Бойко Борисов и приятелят му Валентин Златев подложиха министър Трайков, правителството вече съвсем не прилича на правителство. Екипът, който в началото на мандата излъчваше модерност и решителност, днес изглежда като обслужващ персонал на един уверен в непогрешимостта си човек, който не прави разлика между приятели, бизнесмени и политици. И зад всяко подобно нелогично действие все по-ясно виждаме послеписа: "От Русия с любов".

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
liliia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

Визуален редактор
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg

Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
Георги ПАНАЙОТОВ - 4395871
georgi.panayotov@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395857
plamen.dimitrov@pari.bg

ТЕНДЕНЦИИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395876
teodora.mousseva@pari.bg

PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Когато земетресение разтърси една страна и 6 блока на АЕЦ са извън контрол, не виждам защо да не подхожда думата катастрофа

► **Гюнтер Йотингер**, европейският комисар по енергетиката, по повод критиките към него, че е създал паника с коментарите си

Число на деня**63**

► процента от българите смятат, че жизненият им стандарт е спаднал през последната година. В същото време 58 на сто твърдят, че в момента няма партия, която да управлява страната по-добре от ГЕРБ

Всеки със собствено мнение

Управляващите не успяват да заемат категорична позиция за Либия

Според Бойко Борисов войната в арабската държава е „авантюра”, министрите са склонни на подкрепа само на думи и евентуална хуманитарна помощ

Премиерът и министрите се разминаха в оценките си за войната в Либия, но нямат категорични позиции по случващото се. В понеделник Бойко Борисов обяви, че коалиционните дейст-

вия в арабската държава са „авантюра”, обусловена от петролни интереси, и каза, че икономически и финансови санкции според него биха имали по-добър ефект. Външният министър Николай Младенов оправда операцията, но изключи възможност България да се включи, макар че „подкрепя” резолюцията на Съвета за сигурност на ООН. Военният министър Аню Ангелов пък бил умерен песимист и изказа критики към коалицията. В същото време депутат от ГЕРБ из-

рази мнение, че ако мисията мине под командването на НАТО, страната ще трябва да участва.

Премиерът, петролът и препоръките

Бойко Борисов обясни, че страната няма да участва в коалицията, защото няма формулирани цели и начини това да се случи. „В подобна авантюра аз не бих пуснал нашите летци. Когато има толкова много въпросителни, може и да е силна думата, но тя изцяло отговаря на това, което се случва в мо-

мента”, каза премиерът. При началото на атаките самият той съобщи, че е събрал министрите си, за да преценят как да „помогнат на съюзниците ни”. Два дни по-късно Борисов беше на мнение, че мотивите на съюзниците са свързани с петролни интереси и че правилният ход са били финансово-икономически санкции за режима на Муамар Кадафи.

МиГовете на министъра

Министърът на отбраната Аню Ангелов обясни, че

България няма как да участва във военни операции, защото българските МиГ 29 и МиГ 21 не са съвместими с натовските. Освен това според него, за да участва, страната трябва да е поканена, а тя не е. Поканата явно важи само за военните действия, защото за хуманитарната помощ България сама е предложила усилията си. Министърът обаче е скептичен и се определи като „умерен песимист” за резултата от „Зората на Одисея” и разкритикува самата коалиция, в която имало „много неясноти”.

Президентът срещу НАТО

Президентът Георги Първанов също изказа мнение и то беше насочено срещу НАТО. Той разкритикува липсата на позиция на алианса, каквато трябвало да има преди ударите. Според Първанов форматът „коалиция на желаещите” не трябва да бъде практика и е бил изключение за войната в Ирак. Той е на мнение, че операцията е закъсняла, но все пак България не трябва да участва.

Филипа Рагунова

Обиколка

► **Американският президент Барак Обама** чака по-малката си дъщеря Саша, преди да отпътува от Рио де Жанейро. Той заедно със семейството си е на петдневна обиколка из Латинска Америка

СНИМКА REUTERS

В броя четете още

Компании ► **15**

Възстановяването на Япония ще отнеме пет години, прогнозира Световната банка

Приложение ► **20-23**

Интересът към пластичните операции е спаднал драстично с 40%

Не е измислица

Заливът на Божидар Димитров

Залив на Антарктида бе кръстен на името на българския историк Божидар Димитров за приноса му към Българската антарктическа програма, предаде агенция „Фокус”, позовавайки се на участници в Българската антарктическа експедиция.

Залив „Димитров” е разположен на полуостров

Велинград на брега Грем на ледения континент. Заливът е широк 6.8 км и се простира на 4.8 км северозападно от полуостров Велинград, уточнява агенцията.

Водата от топящите сеглетчери Хоек и Русалка се влива в него. На входа на залива има и остров, наречен Камаклюа.

Борисов и "Лукойл" атакуваха Трайков

Бюджетът на държавата зависел от нефтопреработвателната компания, смята премиерът

„Ако е имало нещо, което министърът знае, е трябвало да го доложи и до този момент да е взел мерки. То му е в ръцете. Той не може да се изказва като опозиция или като недоволен. Много отдавна "Нефтохим Бургас" е продаден. Трябва да се знае, че "Лукойл" е компания, която формира до голяма част и бюджета на държавата. Най-лесно е да кажеш, някой ти е бил приятел. И какво, като е приятел - на кого сме дали нещо или сме толерирали. Да са мислили, когато правителството на Костов го е продало

Бойко Борисов, министър-председател, прег ТВ7

„Тази седмица икономическият министър направи няколко много необосновани изявления - че една компания ("Лукойл" - бел. ред.) се управлява недостатъчно публично или некомпетентно, а имаш представител - зам.-министър, в борда на тази компания. Трябва да се запиташ ти какво си правил 2 години и тогава да даваш оценки на другите

Бойко Борисов прег bTV

„Ще строим Белене, как няма да не я строим. Ние сме направили предложение как без ние да даваме пари, ако ни представят финансова схема. Нека не бързае. Имаме финландски и френски инвеститор. Поставяме две условия - 51% държавни и да не даваме пари.

Бойко Борисов прег bTV

Ден след като икономическият министър изрази съмнения около управлението на "Лукойл" и се обяви за по-ниски цени на горивата и повече внос, премиерът Бойко Борисов реагира нервно и остро го разкритикува в няколко телевизионни интервюта. В тях той публично го обвини за изразената позиция. Паралелно "Лукойл" разпрати странното писмо до медиите, в което пита дали министърът може да смята и дали се интересува от икономика.

Причината за всичко това беше мнението на Трайчо Трайков от края на миналата седмица, според което или има споразумение между търговците, или вносът на горива е труден. Освен това той отправи критики към монополиста заради производствените разходи.

Навързаните атаку

Неделя беше денят, в който реакциите срещу Трайчо Трайков се появиха една след друга. Първо премиерът го обвини в некомпетентност, а малко след това в официално съобщение на "Лукойл" позицията беше същата. "Тази седмица икономическият министър направи няколко

2

млрд. лв. по-малко щели да влязат в държавната хазна, ако "Лукойл" спре работата си за 4 месеца

много необосновани изявления - че една компания ("Лукойл" - бел. ред.) се управлява недостатъчно публично или некомпетентно. Трябва да се запиташ ти какво си правил 2 години и тогава да даваш оценки на другите", обясни Борисов. Борисов коментира още, че инструментариумът за действие е в ръцете му, а ако е знаел нещо, трябвало е да предприеме мерки. Представителят на държавата в борда на компанията обаче е зам.-министър от транспортното министерство, а не от икономическото. Трайков нямал право да говори като опозиция или като недоволен, смята Бойко Борисов.

Позицията на "Лукойл" е почти същата, но с различни думи. Надеящата на компанията била Трайчо Трайков да изразява лична позиция, а не позицията на правителството. Става ясно едно - правител-

ството и премиерът явно вече са две много различни неща, чиито позиции се разминават съвсем.

Кой крепи бюджета

"Какво ще стане с бюджета на държавата, ако "Лукойл" се възползва от този проблем и излезе в четиримесечен планов ремонт, което имат право по закон да направят. Това са 2 млрд. лв. по-малко в държавата и плановете на финансовия министър да не бъдат изпълнени", обясни Борисов. В писмото си пък компанията твърди, че от началото на годината е реализирала 40% от данъчните постъпления.

Вчера дойде и защитната реакция. Трайчо Трайков обясни, че има легитимни въпроси, които държавата може да задава на компанията от гледна точка на конкуренцията и пазарната среда. "Звучи странно една компания да отправя по подобен начин упреци към министър", отбеляза Трайков.

Реакциите

Според общинския съветник и кандидат за кмет на столицата Георги Кадиев подобни спорове се решават без шум. "Реакцията на Бойко Борисов

не е нормална", коментира Кадиев. Той допълни, че най-лошият сценарий в случая е, ако премиерът и икономическият министър служат на две различни лобита - това на "Лукойл" и нечие друго.

Според съпредседателя на Синята коалиция Иван Костов високите цени не може да се оправдаят с международните пазари, а защитата на различни компании от страна на правителството трябва да спре. Той атакува и по посока "Белене". "Безотговорно е да се твърди, че ще печелим от износа на електроенергия от строежа на централата в Белене", каза Костов.

Всъщност името на Златев от няколко дни е пряко свързано и с втората атомна електроцентрала. Миналата седмица зам.-министърът на енергетиката Марий Косев потвърди, че той е присъствал на преговорите в Русия, но не може да обясни като какъв. Пред в. "Сега" от "Лукойл" обясниха, че Златев е консултант на "Росатом" и ще продължи да функционира като такъв. По същото време Борисов отсече, че АЕЦ "Белене" със сигурност ще се строи.

Радослава Димитрова

Реакцията на Борисов е шамар за Трайков

Реакцията на Бойко Борисов не е нормална. Това ще демотивира икономическия министър, защото е публичен шамар. Нормално е при такава ситуация вътрешно да се изяснят нещата, а ако не се разберат, икономическият министър да си подаде оставката. Сега обаче няма да има последици от това. Много е трудно, когато си на

Георги Кагев, общински съветник и кандидат за кмет от БСП

кокала, да се откъснеш от него. Бил съм в това положение и знам колко е трудно, а и не знаеш дали друг път в живота си ще имаш такъв шанс. А и министърът няма самочувствието да го направи. Министрите в този кабинет не взимат сами решенията, те нямат това право. Те са поставени, за да изпълняват. Само Цветан

Цветанов е политическа фигура. Тяхното положение е възможно най-лошата кариера. Бойко Борисов и Валентин Златев имат история. Тази история сега може да е породена от лобизъм. Лошото е, ако е сблъсък от две различни лобита - лобито на "Лукойл" в лицето на Бойко Борисов и друго в лицето на Трайчо Трайков. □

СНИМКА BLOOMBERG

Лукойл: Трайков проявява некомпетентност*

Странно е удивлението на господин министъра от факта, че комбинатът в Бургас работи на загуба през последните 2 години – факт, отразен в напълно достъпните публични финансови отчети на дружеството, които би трябвало да са му отлично известни най-малкото заради наличието на Златна акция на държавата и присъствието на заместник-министър в надзорния съвет на предприятието. ...

Тревогите на господин Трайков за липсата на условия за пазарна конкуренция предизвикват огромно удивление, защото създаването на такива условия е именно негово задължение в качеството му на министър на икономиката. ...

Бихме приели твърденията и квалификациите на господин Трайков за проява на обикновена некомпетентност, ако те не представляваха по своята същност провокация срещу компанията и извличане на лични дивиденди от недоволството на хората заради ниските им доходи. Когато един министър внушава чрез медиите, че за тези ниски доходи е виновен не някой друг, а най-големият чуждестранен инвеститор в България, остава само да се надяваме, че той изразява лични пристрастия, а не мнението на българското правителство.

Официално съобщение на "Лукойл" по повод изявленията на икономическия министър Трайчо Трайков

*Заглавието е на редакцията.

” Производствената цена на горивата у нас е висока. Не мога да си обясня защо при това положение няма завишаване на вноса, което да компенсира скъпото производство на продукта у нас. Имам подозрения за споразумение и това тепърва ще се докаже от КЗК, която проучва сектора. Защо останалите играчи не продават гориво на по-евтини цени? Хипотеза номер едно - защото се съобразяват с доминиращия играч - формално или не. Хипотеза номер две - защото, ако се появят нови играчи, които искат да внесат гориво или е много трудно, или невъзможно да го направят заради административни пречки

Трайчо Трайков,
министър на икономиката, енергетиката и туризма,
след среща в Министерския съвет

” Не е мой проблем, че производствените разходи са високи. Щеше да е мой проблем, ако рафинерията беше държавна. Сигурен съм, че за цената, за която беше продадена, държавата би си я купила обратно, ако чак толкова не се печелеше от този бизнес. Ако рафинерията не е на печалба, това би било признак за удивително недобро управление

Трайчо Трайков, *прег bTV*

” Има легитимни въпроси, които държавата може да поставя на компаниите от гледна точка на конкуренцията и пазарна среда

Трайчо Трайков,
официално изявление по повод писмото на "Лукойл"

Борисов дава уроци по Тодор Живков

Цената на горивото не зависи от Либия, а от Русия, които единствени внасят петрол у нас. Не обръщайте внимание на опитите ставащото да бъде обяснено с международното положение. Това са уроци от Тодор Живков. Чухме Бойко Борисов как казва, че е обещал на този (Мишо Бирата - бел. ред.) да не го закача,

Иван Костов,
съпредседател на Синята
коалиция и лидер на ДСБ

бих казал, че е крайно време да започне да ги закача, защото не може да не закачае този, да не закачае онзи. Комисията за защита на конкуренцията се изживява като Комисия за защита на монополистите и не защитава интересите на потребителите. Предложенията на управляващите за справяне с високите

цени са социалистическа пропаганда. Искаме да знаем цялата стойност на АЕЦ "Белене" и колко ще струва допълнителната инфраструктура. Питайте Борисов знае ли тези неща. Безотговорно е да се твърди, че ще печелим от износа на електроенергия от строежа на централата в Белене. ■

Фермерите протестираха, а кабинетът контраатакува

Мирослав Найденов и Симеон Дянков също поставиха искания към протестиращите зърнопроизводители

Правителството изненадващо контраатакува със свои искания зърнопроизводителите, които излязоха на национален протест в понеделник. Земеделците твърдят, че кабинетът не е изпълнил ангажиментите към тях, които е поел в разписания между двете страни меморандум от 8 юли миналата година. Те дори отказаха среща с финансовия и земеделския министър с обяснението, че вече неколкратно са говорили с Мирослав Найденов и Симеон Дянков, но от това няма ефект. И поискаха среща лично с премиера. От своя страна обаче двамата министри настояха, че без среща с тях няма да има такава и с премиера, и обясниха, че те също имат искания към зърнопроизводителите, както и редица въпроси. По-късно фермерите все пак приеха срещата.

Финансовият министър пита

“Един от въпросите ни е защо, след като е пазарна икономика и падат цените на пшеницата по целия свят, цената на зърното и хляба в България не пада”, каза Симеон Дянков. Във финансовото министерство

вече бил поръчан и анализ, за да се види каква е световната тенденция в последните три-четири седмици и с колко е паднала цената. По думите на Дянков спадът е с близо 100 лв. на тон за пшеницата.

Той добави и че ще иска да се разпише регламент, който да определя какви субсидии да се отпускат за сектора в години на “свръхпечалби”. Дянков не сподели конкретика по идеята си, но по думите му било редно в добрите години за зърнения сектор субсидиите да се пренасочват към не толкова успешни сектори като “животнопроизводството”.

Земеделският министър пък от своя страна настоя, че зърнопроизводителите трябва да поемат отговорност и да започнат да произвеждат повече хлябна пшеница, защото в момента имало недостиг на такава. “Ето, правим стандарт за хляба, а се оказва, че няма достатъчно и качествена хлябна пшеница за това”, каза той.

Неупълнени обещания

Фермерите искат оставката на Мирослав Найденов заради това, че обещанията им

Над 300 зърнопроизводители със селскостопанска техника протестираха в Пловдив

СНИМКА МИХАИЛ ВАНЧЕВ

Гледни точки Различни тълкувания за субсидиите

Правителството и фермерите говорят на тотално различен език, когато става дума за субсидиите за фермерите, които надхвърлят 1 млрд. лв. Според земе-

делския министър 80% от тях вече са изплатени, като все още не са преведени парите на тези, които не са платили данъците си.

Това е задължително условие за получаване на националните доплащания (общо 300 млн. лв.) и България вече е била санкционирана с общо 90 млн. лв. през

2007 и 2008 г. за неизпълнение на това правило.

Найденов заяви, че именно за това правителството безпрецедентно е превело първо европейската субсидия, за да могат с нея глътниците да погасят задълженията си и да получат и националното доплащане.

На друго мнение са

обаче от Националната асоциация на зърнопроизводителите. Според тях 70% от членовете им все още не са получили субсидиите си - нито европейските, нито националните, а постъпилите субсидии в сметките на земеделците били едва 300 млн. лв. от общо 1.018 млрд. лв.

ясни правила за развитие на конкурентоспособно и устойчиво земеделие така и не са създадени. Друга причина е, че от началото на годината те трябваше да ползват намален акциз за горивата, ползвани за земе-

делски нужди. Това обаче все още не е нормативно разписано. Симеон Дянков обаче заяви, че е поемал единствено ангажимент да изплати сумата от акциза за гориво за миналата година в размер на 80 млн. лв. и

това е направено, тъй като сумата е включена в националните доплащания.

Сред поетите ангажименти е и облекчаването на данъчното облагане на земеделските производители - физически лица. Този

проблем също засега не е решен, макар че няколко варианта се завъртяха в публичното пространство в последните седмици, след като фермерите заплашиха с протести.

Ани Когжаиванова

Какво искат земеделците:

Да се спазят неупълнените досега ангажименти от страна на правителството, които са разписани в меморандум между кабинета и Националната асоциация на зърнопроизводителите от 8 юни 2011 г.

Разписване на ясни правила за развитие на конкурентоспособно и устойчиво земеделие във всички сектори.

Законова основа за възстановяване на акциза на горивата за земеделските нужди, което е било обещано да се случи от началото на годината.

Незабавно изплащане на националните доплащания на всички земеделски производители за 2010 г.

Нов вариант за данъчно облагане на фермерите, регистрирани като физически лица.

Оставката на земеделския министър Мирослав Найденов.

Ние не стачкуваме заради субсидиите. Те

са най-малкият ни проблем в момента. Става дума и за неизпълнение на ангажиментите на изпълнителната власт към нашия сектор. Не е изпълнен подписаният между правителството и нас меморандум от седем точки, които властта се ангажира да изпълни.

Радослав Христов, председател на Националната асоциация на зърнопроизводителите

Какво отговори правителството:

Зърнопроизводителите да свалят цените на суровината според световните тенденции.

Да се разпише регламент,

който да определя по-малки субсидии за сектора в години на “свръхпечалби”.

Зърнопроизводителите да започнат да произвеждат повече хлябна пшеница.

Компенсацията от акциза за

гориво за миналата година в размер на 80 млн. лв. е включена в националните доплащания.

Близо 80% от фермерите вече са получили субсидиите.

Варианти за ново данъчно облагане за физическите лица, но от 2012 г.

Симеон Дянков, министър на финансите

Конкретно за акциза изчакахме да говорим с животноводителите, за да не се плаща една нотификация за зърно, а след това за производителите на животни. Всъщност нашият ангажимент беше да изплатим сумата за акциза за миналата година. Това са 80 млн. лв. и те са включени в националната субсидия.

Наистина има една фирма, но аз няма да й спомена

името, която получава над 30 млн. лв. субсидия. Всъщност има няколко фирми зърнопроизводители, които получават 78% от всички субсидии - над 1 млрд. лв. А част от протестиращите хора дори не са производители. Те са само работници.

Мирослав Найденов, министър на земеделието

Компания от сектора сама е дала идеята за замразяване на цените на горивата

До два дни ще е ясно колко компании ще се съгласят с временното замразяване

Компания от пазара на горива сама е предложила идеята за меморандума за временно замразяване на цените на горивата. Това заяви вчера вицепремиерът и министър на финансите Симеон Дянков. Той обаче отказа да уточни коя е компанията, нито дали това е „Лукойл“.

За меморандума заговори още през почивните дни министър-председателят Бойко Борисов и поради тази причина това беше разтълкувано като идея, която идва от кабинета.

Колкото повече, толкова по-добре

Според финансовия министър колкото повече търговци на гориво се включат в меморандума, толкова по-положителен ще бъде ефектът върху бизнеса, домакинствата и правителството. „Стъпката безспорно ще е полезна, особено в ситуация като днешната, при която международната цена на горивото се променя заради ставащото в Близкия изток“, коментира финансовият министър. По думите му до ден-два ще стане ясно колко и кои ще са компанията, които ще се включат.

Две от три

Дянков информира, че работната група в Министерството на финансите работи усилено по мерките за овладяване цените на горивата. По идеите се работи след срещи с представители на всички страни в бранша, гарантира вицепремиерът. Работната група се е фокусирала върху три от предложенията на товаропревозва-

Меморандумът безспорно ще е полезна, особено в ситуация като днешната, при която международната цена на горивото се променя заради ставащото в Близкия изток

Симеон Дянков,
министър на финансите

► Финансовият министър Симеон Дянков и неговите заместници Владислав Горанов и Боряна Пенчева се срещнаха с президента на КНСБ Пламен Димитров вчера, за да обсъдят идеята за Пакт за финансова стабилност на финансовото министерство

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

чите, за които се говори още от миналата седмица. Едно от тях обаче - за плащането на акциз още на границата, ще отпадне, коментира Дянков.

Криви сметки?

С около 7 стотинки може да бъдат свалени от цената на дизела, ако бъде премахнато биогоривото от него, показват изчисленията на финансовото министерство. „Това може да стане за период от 6 месеца или до края на годината“, заяви Дянков. Теорията за намаляването цената на горивото с махането на биокомпонента е неоснователна, коментира за в. „Пари“ Димитър Минчев, който е член на

Националната асоциация по биогорива. Неговите сметки показват, че намалението в крайната цена на дизела след тази стъпка ще е едва 2.28 стотинки. Ако от това намаление бъде изваден и по-ниският по закон акциз за биодизела, сметките на Минчев показват, че крайната цена ще бъде намалена с около 0.4 стотинки. Според Димитър Минчев, такъв малък състав на биодизела в общото гориво не може да повлияе върху крайната цена, още повече защото той вече е с редуциран акциз.

Удар по цял египет сектор

„Премахането на смесването на дизела с биоком-

понент ще увеличи обема на продавания натурален дизел в България и ще се увеличат приходите в бюджета, защото за чист и минерален дизел акцизът е по-висок“, коментира представителят на асоциацията по биогорива. По думите му, ако държавата предприеме подобна мярка, това ще нанесе удар по произ-

водството на биогорива и ще предизвика сериозни проблеми в сектора.

Експертите от финансовото министерство работят и по възможността акцизът върху биогоривата в дизела да бъде намален още. С 4 до 6 стотинки на литър пък може да поевтинят горивата, ако бъде направено преразпределение на държавния

резерв между държавата и производителите на гориво. Единствената отхвърлена идея е тази, при която всички да вкарват цистерни с гориво и да плащат акциз на още на границата. Според Симеон Дянков това ще бъде крачка назад, защото ще благоприятства увеличението на контрабандата.

Елина Пулчева

КЗК намали санкциите за нелоялна конкуренция

Глобите вече ще се определят по печалбата вместо по оборота

Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) измени методиката за определяне на санкциите за нелоялна конкуренция. Основната промяна е, че санкциите вече ще бъдат изчислявани въз основа на размера на нетните приходи на предприятието нарушител, посочени в годишния финансов отчет. Досега глобите се изчисляваха върху оборота.

Нарушенията са разделени на три категории - леки, не особено тежки и тежки, като глобите за тях са съответно 2, 5 и 8% от нетните

приходи от продажби. Досега глобите можеха да достигнат до 10% от оборота на дружеството.

Ако компанията няма нетни приходи за минала година, санкциите са в размер до 10 хил. лв. при леки нарушения, до 30 хил. лв. при средни и до 50 хил. лв. при тежки.

Критериите за определяне тежестта на нарушението са колко дълго е продължило и каква част от пазара е била засегната. Въвеждат се и критерии за смекчавачи и утежняващи вината обстоятелства. Компанията може да намалат глобите си, ако се съобразят веднага с решение на КЗК и ако нанесените щети са малки. Многократно повторение на нарушението и умишлени

опити да се възпрепятства работата на КЗК ще се считат за утежняващи вината обстоятелства.

По-рано този месец КЗК прие нови правила за освобождаване или намаляване на санкциите в случай на участие на предприятие в таен картел. Промените предоставиха на компанията възможност да получат допълнително намаляване на санкциите, ако разкрият действието и участието си и в други картели, все още неизвестни и неразследвани от комисията. Предвидена е възможността за първоначален, дори анонимен контакт с КЗК за предоставяне на неформални указания на предприятията.

Филип Буров

100me

2011

НАЙ-ВЛИЯТЕЛНИ ЖЕНИ

КУПЕТЕ ОТ

inmedio RELAY КНИЖАРНИЦИ ПИНГВИНИТЕ Orange center

Пари BONNIER Business Press International

Как да си вземем парите

След като Конституционният съд отмени поправки в ГПК, вече всеки кредитор може да запорира сметки на общини и да си получи дължимото

Общините в България дължат над 220 млн. лв. на фирми - строителни, доставчици на горива и т.н. Как обаче частният бизнес може да си получи дължимите суми? Конституционният съд определи като противоконституционни поправки в чл. 519 и 520, ал. 1 на Гражданскопроцесуалния кодекс. Така всяко физическо лице или фирма може да блокира общинските сметки. Държавните обаче все още остават недосегаеми.

Най-безобидният вариант

Преди да се стигне до блокиране на сметки обаче, фирмите трябва да започнат преговори за разсрочено плащане. Това е честа практика, при която двете

Красимира Янева
krasimira.yaneva@pari.bg

страни намират приемлив вариант. Ако има заповед за задължението, фирмата, която се явява кредитор на общината, може да изпрати нотариална покана за плащане. Ако тези мерки не дадат резултат, фирмите може да си получат парите само през съда.

Вариант 1

Първо, дружеството може да заведе съдебен иск

на базата на Закона за задълженията и договорите срещу общината в съда по седалището на длъжника. Например, ако фирмата е от София, а община Перник е длъжник, делото се завежда в Перник. Второ, фирмата трябва да спечели иска и съдът да издаде изпълнителен лист. Този документ задължава общината да плати. Трето, с изпълнителния лист кредиторът наема държавен или частен съдебен изпълнител. Четвъртата стъпка е съдия-изпълнителят да изпрати покана за доброволно плащане в срок от 14 дни. Това обаче не е задължително. Законът позволява съдебният изпълнител веднага да запорира всички сметки на съответната община във всички банки. Изключение

са сметките, по които се превеждат субсидиите от държавния бюджет. Важен е фактът, че се запорира само дължимата сума - например 100 000 лв., а не цялата наличност, която може да бъде милиони левове. След това банката превежда сумата по сметката на съдия-изпълнителя, а той - на кредитора.

Вариант 2

В определени случаи е възможно и т.нар. бързо производство. То се допуска, когато кредиторът има нотариален акт, договор с нотариална заверка на подписите на страните или запис на заповед. В този случай кредиторът първо трябва да подаде молба по образец в съда по седалището на длъжника. Съдът

трябва да се произнесе в срок от няколко седмици и да издаде изпълнителен лист. След това кредиторът трябва да се обърне към съдия-изпълнител, който да изпрати покана за доброволно плащане или да наложи заповед на всички сметки по същия начин, както в първия вариант.

“Не е толкова страшно”

Над 40 общини имат запорирани сметки, показват данните на Националното сдружение на общините. “Това не е толкова страшно, защото се запорират само дължимите суми, а не цялата наличност”, твърди частният съдебен изпълнител Георги Дичев. Така общините може да продължат да съществуват. Според Дичев проблемът идва от това, че някои общини имат големи

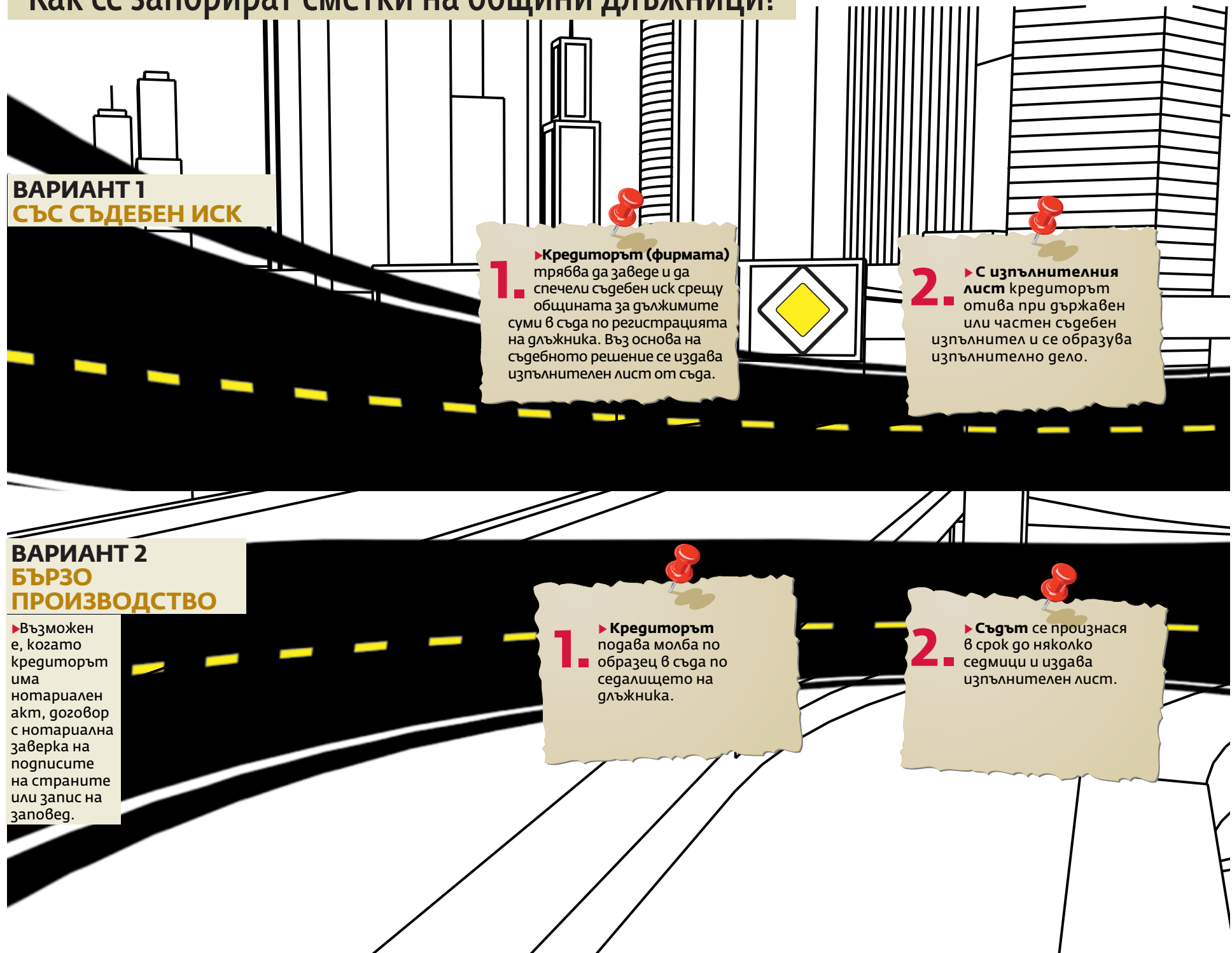
дългове и ако всички кредитори си поискат парите по съдебен път, в такъв случай наличността в сметките няма да е достатъчна, за да продължи нормалната дейност на общините.

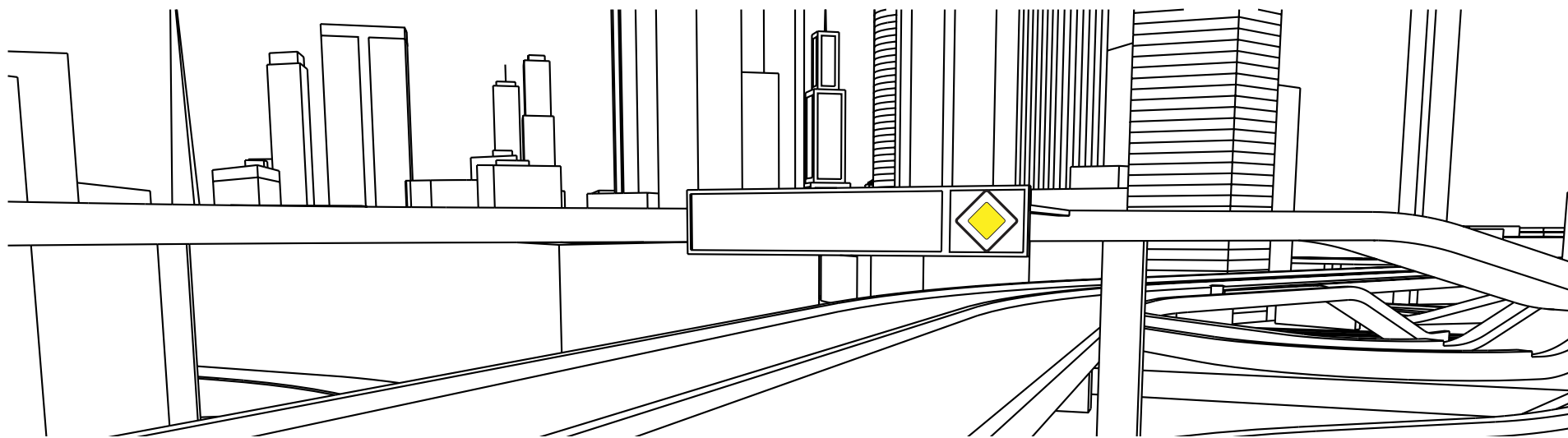
Фирмите, които имат да получават стотици хиляди левове от общини обаче, невинаги са склонни да водят дела и да искат запори. Причината е проста. Работят по други проекти на общините длъжници и нямат изгода да си влошават отношенията.

Въпреки това обаче кметовете се страхуват, че запорирането на сметки в тази изборна година ще се увеличава лавинообразно. Те се страхуват, че все някой ще поиска да ги проваля политически.

Красимира Янева

Как се запорират сметки на общини длъжници?

Целенасочено не се плаща на малки фирми

Инж. Данко Добрев,
изп. директор на "Барс" АД,
Шумен

Обединение "Център" има да получава около 2 млн. лв. от общината. Ако заведем съдебен иск, те ще ни платят със закъснение и тези пари

Няколко общини ни дължаха пари, но от длъжниците ни остана само община Шумен. От 2008 г. чакаме още 530 хил. лв. Сумата е част от разходите, които сме направили за изграждане на улици, тротоари и водопровод в няколко села и едно предградие на Шумен. Спечелихме търг за 1 млн. лв. Обаче

община Шумен има меморандум с Министерството на регионалното развитие и благоустройството за 470 000 лв. Тези пари са платени и остана разликата от 530 000 лв. Всички направени от нас разходи са признати, фактурирани и ние сме платили ДДС на държавата.

Не мисля да съдя общината и да искам заповор на сметките им и ще ви кажа защо. Ние участвахме в обединение "Център" и заедно с още две фирми по оперативна програма "Регионално развитие" ремонтирахме централната градска част на Шумен. Полагахме червени и зелени асфалти. Центърът на града стана много хубав! По договор обаче има 8-месечен срок за плащане. Обединението има да получава около 2 млн. лв. от общината. Ако заведем съдебен иск, те ще ни платят със закъснение и тези пари. Работейки по европейски програми, разбрах, че

строителството е сравнително кратък процес. Например - строим 30 дни, а после 3 месеца текат проверки. Прави се проверка и проверка на проверката. Това разсипва бизнеса. В България силният извива ръцете на слабия - това е положението.

Община Шумен ни дължи още около 80 000 - 90 000 лв. за почистване на четвъртокласна пътна мрежа през този сезон. Направените разходи са признати. Снегът отдавна е почистен, но общината няма пари да ни плати. Сигурно чак догодина ще си получим парите.

Според мен държавата съзнателно не плаща на малките фирми. Поръчките са така направени, че да останат 4-5 монопола, с които да работят по-лесно. Чиновниците обаче не си дават сметка, че монополите ще диктуват цените. Според мен се води целенасочена борба срещу малкия и средния бизнес. □

Общините не плащат след съдебни решения

Георги Дичев,
прес. на Камарата на частните
съдебни изпълнители

Най-често обаче се стига до заповор след съдебно решение по заведено дело, а не по т. нар. заповедно производство. Делото пред

съда може да продължи години наред. Чести са случаите, в които не се изпълнява съдебно решение. През това време се трупат лихви към дълга. Ако един длъжник иска да си вземе 100 000 лв. от дадена община, се блокира

само тази сума, а не цялата наличност, която може да бъде от порядъка на милиони левове. Проблемът е, че общините имат много дългове и след като се платят старите задължения, може да не им стигнат парите за текущите разплащания. □

Запорите бяха незаконни. Единият вече е отменен

Георги Иванов
кмет на община Хасково

Две фирми бяха заповорили всички сметки на общината без тези, по които се превеждат държавните субсидии. Първият заповор падна, защото беше незаконосъобразен. Очаквам тези дни да отпаднат и вторият. Причината е, че сметките на общината са заповорирани, без да има съдебно решение. Изпълнени са т.нар. предварителни заповори, които според българското законодателство не се допускат. Двете фирми не са

влизали в преговори с нас за разсрочено плащане. Това е политическа атака срещу мен.

Общината дължи около 3.5 млн. лв. на две фирми за изграждане на бул. "Западен". За този проект вече сме изплатили около 2 млн. лв. Имахме обещание да се финансира по европроекти, но това не стана и общината сама трябва да доплати за изграждането на булеварда. В бюджета си за тази година община Хасково беше заложила плащане на стари задължения, сред които и това. Обаче

общинският съвет взе решение те да не се изплащат през тази година. Изпратих писмо, в което питам кои от съветниците са гласували против плащането на старите дългове и как да ги платя. Аз съм кмет вече 12-а година и съм независим. От 1.5 г. се прави всичко възможно да се съсипе общината. Но ние месец и шест дни се справяме някак си. Как точно - това е тайна. Запорите на общински сметки ще се превърнат в тенденция преди местните избори. Така ще се цели ликвидиране на конкурентите. □

3. ▶ Изпраща се покана за доброволно изпълнение - доброволно плащане в срок от 14 дни. Съдебният изпълнител обаче може веднага да заповори сметките на длъжника.

4. ▶ Ако няма плащане от длъжника, съдебният изпълнител налага заповор на сметките на общината, като сумите, които са субсидия от държавния бюджет, не се заповорират.

5. ▶ Банката заповори сумата, която се дължи на кредитора - например 100 000 лв.

6. ▶ Те се изплащат по сметка на съдия-изпълнителя, който ги превежда на кредитора.

"Пропуск"

Сметките на държавните ведомства - недосегаеми

▶ Заповоране на сметки на държавни ведомства - министерства, агенции и т.н., не се

допуска от законите в България. Така фирмите са принудени да чакат дори няколко години, за да получат парите си от държавата. Или ако им се предложи вариант за разплащане през Българската банка за развитие - да опростят

под някаква форма част от дълга. ▶ Има гържави, например Румъния, където има неколкмесечен срок за плащане на държавните задължения. Ако това не стане, плащанията минават пред съдебен изпълнител.

▶ До 16 март 2013 г. страната ни трябва да започне да спазва евроредирективата за борба със забавените плащания по търговски сделки. В нея се препоръчва разплащане с фирмите в срок от 30 дни след издаване на фактура, дого-

вор, анекс и т.н. Това изискване трябва да бъде записано в Закона за защита на конкуренцията. Срокът може да бъде удължен на 60 дни за здравни заведения и за ведомства, които отговарят на специални критерии.

ЕС въведе нови санкции срещу Либия

Външните министри на съюза решиха да замразят авоарите на още 9 компании, свързани с режима на Муамар Кадафи

Европейският съюз реши да въведе нови санкции срещу Либия, след като вчера външните министри на съюза одобриха пакет от засилени санкции срещу страната. Авоарите на нови 9 компании и 11 служители, свързани с режима на Кадафи, бяха замразени. Министрите приеха и забрана за пътуването им в съюза. Активите на Националната петролна компания на Либия се очаква да бъдат замразени до края на седмицата в съответствие с резолюция 1973 на Съвета за сигурност на ООН.

Човешки щит

Вчера силите на Кадафи събираха хора от няколко града, за да ги използват за човешки щит в либийския град Мисрата, който се намира на 200 км от Триполи. Това съобщи говорител на опозицията на режима на Муамар Кадафи, цитиран от ВВС. Веднага след старта на бомбардировките срещу Джамахирията от страна на западната коалиция той се заклани да въоръжи милиони либийски мъже и жени и да ги използва като жив щит за защита на сегашното статукво в страната.

Редица световни телевизии излъчиха клип, показващ деца, които скандират в подкрепа на запазването на режима. Според непотвърдена информация в училищата в Джамахирията е била проведена кампания за

► Уличните боеве между привържениците на либийския лидер и бунтовниците продължиха и вчера

защита на режима. Децата са били подкупвани с пари да участват в протести срещу опозицията.

В Мисрата от дни се водят улични боеве между привържениците на либийския лидер и бунтовниците. Говорителят на опозицията съобщи още, че хората на Кадафи са убили седем души в неделя, когато навлязоха в града с танкове. Двете най-големи болници в Мисрата са разрушени, заговори се и за атаки с хеликоптер срещу града.

Резиденцията на Кадафи е разрушена

Резиденцията на либийския лидер Муамар Кадафи в Триполи също беше разрушена при бомбардировките на западната коалиция. Тя се намира на

50 метра от шатрата, в която Кадафи приемал гости. Вчера се появи информация, че един от синовете на Кадафи - Хамис, е починал в болница в Триполи, след като в събота пилот от либийските ВВС умишлено разбил самолета си в комплекса Баб ал Азизия в Триполи, където живеят част от роднините на либийския президент.

Реакции

По думите на правителствения говорител на Либия Муса Ибрахим бомбардировката над резиденцията на либийския лидер е варварска постъпка, заради която е можело да загинат стотици цивилни граждани. Франция и САЩ пък определиха операцията като много успешна. От коали-

ционното командване заявиха, че нямат информация за загинали при атаката. Според високопоставени американски представители дори самият Кадафи не е бил мишена на въздушните удари.

„По наша оценка тези удари значително са понижали дееспособността на противовъздушната отбрана на либийските ракети земя - въздух, които представляват заплаха за самолетите, летящи на средни и големи височини“, заяви Бил Гортни, вицеадмирал, директор на Съвета на началник-щабовите на американската армия.

В същото време руският премиер Владимир Путин сравни с кръстоносен поход резолюция 1973 на Съвета за сигурност на

ООН. Пред работници от руски завод за балистични ракети Путин каза, че нито една страна няма право да се намесва така остро и с военни действия във вътрешнополитически конфликти. Той използва възможността още веднъж да обвини САЩ в агресивна и настъпателна външна политика, в която „няма нито съвест, нито логика“.

За първи път руският премиер отправи подобно предупреждение към света преди 4 години, по време на конференцията по сигурността в Мюнхен, Германия. Тогава той стъписа всички представители на международната общност с речта си, в която индиректно заяви, че Русия е готова за нова студена война със САЩ.

Положително Освободиха журналистите на „Ню Йорк таймс“

► Четиримата журналисти от американския вестник „Ню Йорк таймс“, които бяха арестувани в Либия от лоялните на Муамар Кадафи сили, бяха освободени. Това съобщи гнес турският министър на външните работи Ахмет Давутоглу, цитиран от БТА.

► Журналистите бяха предадени в посолството на Турция в Триполи. Няколко часа по-късно четиримата вече бяха на път за дома си. Информацията дойде от специалния кореспондент на „Ню Йорк таймс“ Николас Кристоф, който събщи това в профила си в Twitter.

Отбой или началото на края

Президентът на САЩ Барак Обама пък настоявал за ограничаване ролята на САЩ в тази операция, съобщи директорът на Пентагона Робърт Гейтс.

Междувременно военноморските сили на Великобритания нанесоха нов ракетен удар срещу обекти на либийската противовъздушна отбрана. Въпреки че до вчера Съветът на НАТО все още не беше взел решение дали ще се включи във военната операция, Гейтс обяви, че до няколко дни тя ще бъде предадена на коалиция, оглавявана от Франция, Великобритания или НАТО. Позицията на алианса се бави заради противодействието на Турция.

Елена Петкова

” Резолюцията на ООН за Либия е безусловно непълноценна и вредна. Прилича на средновековните призиви за кръстоносни походи

Владимир Путин, министър-председател на Русия

” До няколко дни военната операция срещу Либия ще бъде предадена на коалиция, оглавявана от Франция, Великобритания или НАТО

Робърт Гейтс, директор на Пентагона

” Ударите намалиха дееспособността на противовъздушната отбрана на либийските ракети земя - въздух, които са заплаха за самолетите, летящи на средни и големи височини

Бил Гортни, директор на Съвета на началник-щабовите на американската армия

” Не бива да допускаме форматът „коалиция на желаещите“ да се превърща в традиция. Това беше едно изключение за иракската война, а когато стане тенденция, трябва да се замислим за смисъла на съюза

Георги Първанов, президент на България

► Либийски деца скандират в подкрепа на запазването на режима. Според непотвърдена информация учениците в Джамахирията са били подкупвани с пари да участват в протести срещу опозицията

СНИМКИ REUTERS

НАЦИОНАЛЕН ТЕЛЕФОН ЗА ЗАЯВИ
0 7001 7001
НА ЦЕНАТА НА ЕДИН ГРАДСКИ ПЛАТОВЕР

6000 НАСЕЛЕНИ МЕСТА
ВСИЧКИ КУРИЕРСКИ УСЛУГИ
ДО ВСЯКА ТОЧКА НА
БЪЛГАРИЯ

НА ЕДНАКВО
НИСКА ЦЕНА

SPEEDY
EXPERIENCE DELIVERED ANYWHERE
РЕЧЕНБ. СТОПЕНБ.

Пазар Капитализацията на "Булгартабак" е 213 млн. лв.

Акциите на държавния "Булгартабак холдинг" АД са се повишили с 65.7% през последната една година. Големият ръст започна в края на ноември и началото на декември

2010 г., когато сериозно се заговори за приватизация, като това бе и в комбинация с позитивните очаквания за финансовите резултати. По време на вчерашната сесия по позицията на тютюневия холдинг бяха сключени две сделки за 167 лота. Цената се повиши с 1.75% на дневна база и достигна 29 лв. за акция. Въпреки

това от началото на 2011 г. капитализацията на "Булгартабак" се е понижала с 5.8% до 213.65 млн. лв. Печалбата на "Булгартабак" през 2010 г. възлиза на 20 млн. лв., докато година по-рано тя е била в размер на 3 млн. лв. Приходите от продажби на дружеството за миналата година са 312 млн. лв., а през 2009 г. - 266 млн. лв.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

До петък ще е ясен методът за продажба на "Булгартабак"

Избор на купувач чрез конкурс е вариантът, който предпочитат министър Трайков и независими експерти

До края на седмицата официално ще бъде обявен методът за приватизация на "Булгартабак холдинг", съобщиха от Агенцията за приватизация и след-приватизационен контрол. Обсъжданите варианти са три - чрез продажба на държавния дял от 79.8% през борсата, чрез търг или конкурс. В началото на март икономическият министър Трайчо Трайков коментира, че най-вероятният метод е чрез конкурс. Той бе категоричен, че продажбата ще бъде реализирана до средата на лятото.

Предимства и недостатъци на методите

При продажбата чрез борсата държавата ще има малка възможност да контролира цената, на която продава активите си. Затова по-предпочитани процедури по принцип са търгът и конкурсът. Те допускат избирането на голям инвеститор, който да развива марките и пазарите на компанията.

При търга печели кандидатът с най-високата оферта, но тя обаче може да се разминава с очакванията от държавата приходи. В подобен казус из-

падна и Турция през 2003 г. и тогава държавата взе решение за прекратяване на търга на тютюневия гигант Tekel.

При провеждането на конкурс предварително се задават критерии за допустимост. Освен това след подаване на ценовите оферти има възможност да се договарят подобрения по техническата част. Това са и двете основни причини, които по всяка вероятност ще натежат при крайния избор. При конкурсната процедура по принцип ще може да се зададат критерии като обем инвестиции, запазване на работни места и т.н.

Кой иска мълчанието

Към момента неофициално няколко са кандидат-купувачите на холдинга - корейската KT&G, японската Japan Tobacco International, чешки и британски фондове.

"Следим всички възможности за развитие на бизнеса си. Не сме се отказали от интереса си към "Булгартабак", въпреки че се наложи да изчакаме старта на процедурата доста дълго време. Все пак ще изчакаме държавата да избере начина на продажба и засега не бихме коментирали повече",

каза Николай Михайлов, мениджър "Корпоративни въпроси и комуникации" в "Джапан Табако Интернешънъл България".

Интерес и спънки Пазарният дял и марките

на "Булгартабак" са двете неща, които провокират интереса на инвеститорите. Преди години имаше смисъл да се участва в продажбата и заради мощностите на компанията, но към днешна дата те не са чак

толкова атрактивни, казват експертите. За корейската компания KT&G придобиването на дружеството ще позволи да продава в рамките на Европейския съюз, без да плаща мита, което също е сериозен коз.

И макар че всички очакват продажбата на тютюневия холдинг най-накрая да се случи, за да се осигурят и свежи постъпления в държавния бюджет, гаранции за това няма.

Дарина Черкезова

Раздържавяване 12 години минаха в напразни опити

Опитите за приватизация на държавния холдинг "Булгартабак" имат 12-годишна история, която започва през 1998 г. с кабинета на Иван Костов. Сега това ще е четвърто правителство, което ще продава холдинга.
През 2000 г. започна първата процедура по продажбата, като интерес тогава проявяваха Philip Morris, British-

American Tobacco, Gallaher, Altadis, Japan Tobacco и Credit Suisse First Boston. В крайна сметка нито една от компаниите не погледна оферта.

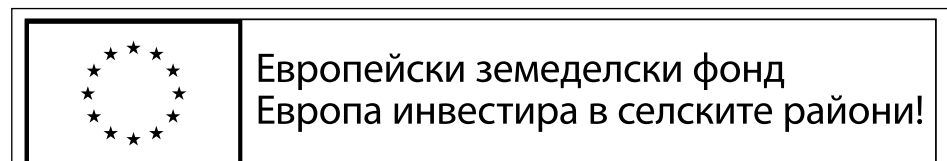
През 2002 г. Агенцията за приватизация взе решение за продажба на пакет от капитала на дружеството на "Табако Кепитъл Партнърс", но поради сериозни разногласия по стратегията за продажба процедурата беше прекратена.
През 2003 г. "Бритиш Американ Табако" погледна оферта за приватизацията на "София БТ" и "Пловдив БТ", но процедурата отново се провали.

Последните процедури бяха прекратени прекузно през юни 2009 г. от тройната коалиция.

Правителството на ГЕРБ отново обяви приватизацията на "Булгартабак" за приоритет. След месеци забавяне през февруари 2010 г. беше одобрен консултант по продажбата - "Ситигруп глобал маркетс лимитид". Компанията трябваше да направи маркетингова и пазарна оценка на дружеството, както и да препоръча метод за продажба срещу хонорар от около 1 млн. EUR и 1.6% от продажната цена.

Корейската KT&G, японската Japan Tobacco International, чешки и британски фондове са кандидати за мажоритарния дял на държавата в "Булгартабак холдинг"

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Започват проверки за изпълнението на проектите на млади фермери

Започват първите проверки за изпълнение на бизнес плановете на млади фермери със сключени договори за финансово подпомагане по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2007-2013 г. На кандидатите, сключили договори с Държавен фонд "Земеделие" и посочили като избрано време за проверка на изпълнението на бизнес плана 3-та година от сключване на договора за отпускане на финансовата помощ, им предстои да докажат изпълнението на бизнес плановете си, предупреждава Министерството на земеделието и храните (МЗХ). Бизнес планът на всеки млад земеделски производител трябва да показва увеличаване на икономическия размер на земеделското стопанство с най-малко 3 икономически единици към избрания период за проверка на изпълнението му.
Младият фермер трябва да възстанови цялата сума на полученото първо плащане по ПРСР, ако към датата на проверката не е изпълнил всички дейности, инвестиции и цели, посочени в бизнес плана за съответния период.
Общият размер на финансовата помощ, която може да получи един млад фермер за целия период на договора е не повече от левовата равностойност на 25 000 евро. Изплащането на помощта се извършва на два етапа. Първото плащане е левовата равностойност на 12 500 евро и се отпуска веднага след одобрение на заявлението за подпомагане от Държавен фонд "Земеделие". Второто плащане е в размер на левовата равностойност на 2 500 евро за всяка цяла икономическа единица увеличение на стопанството спрямо първоначалното му състояние. Последващите суми се отпускат след проверките за изпълнението на бизнес плана.

Петролът Брент е обречен да поскъпва до края на войната в Либия

Спрените производства в страната причиняват недостиг на този сорт нефт и не може да бъдат покрити от останалите страни в ОПЕК

Петролът отново доказва, че е една от борсово търгуваните стоки, които зависят не толкова от пазарните принципи като потребление и добив, а по-скоро от политическата картина. Войната в Либия, нестабилността и играта на нерви в Бахрейн и Йемен наляха достатъчно гориво в цената на нефта и котировките му започнаха седмицата с по над 2% ръст.

Брентът пог обкръжение

Особено тежко се отразява започналата военна офанзива в Либия върху цената на петрола сорт Брент. Той напредна с близо 2.5% заради опасенията, че добивът в Либия може окончателно да спре. „Либия произвежда сорта Брент и затова не е съвсем вярно, че добиваното количество там може лесно да бъде компенсирано от вдигане на добива в страните от ОПЕК“, обясни Милен Пенев от „Аврора Кепитъл Global Commodity Fund“. По думите му петролът и от другите сортове едва ли ще поевтинее, докато има военни действия и напрежение в Северна Африка.

Война за много спребливост и барел петрол

В основата на поскъпването, разбира се, е войната в Либия. Въздушните удари срещу африканската страна доведоха до увеличаване на страха, че ескалацията на напрежението там може да прекрати доставките на нефт от региона на Близкия изток. Производството на петрол в Либия е намаляло с близо 3/4 по време на кризата, а шефът на националната петролна компания заяви, че добивът на нефт може и съвсем да спре. Страната е третата по обем на производство на нефт в Африка.

Фючърсите напреднаха с повече от 2.3% в Ню Йорк, след като Муамар Кадафи обеща да отблъсне атакуващата го с ракети и бойни самолети коалиция. Именно неясният характер на коалиционните сили кара някои анализатори да се съмняват в ефективността на операция-

та. Водещата по подразбиране в такива операции страна САЩ този път ясно декларира, че иска да играе по-скоро второстепенна роля. Така главната роля поеха група от европейски страни, водени от Франция, но основният въпрос, който много наблюдатели задават, е има ли тази конфигурация от сили ясен план за действие.

Котировките скачат

„Пазарът вече калкулира пълна загуба на либийското производство“, твърди пред Bloomberg Тобиас Мерат, ръководител на анализаторското звено за стокови пазари в Credit Suisse в Цюрих. „Рисковата премия на пазара вече е доста значителна и за да видим много по-висока цена, трябва наистина да станем свидетели на значителна ескалация на напрежението“, твърди той.

Петролът с доставка през април поскъпна с 2.28 USD до 103.35 USD за барел по електронната търговия на New York Mercantile Exchange.

Политическото напрежение отново повиши ножицата между котировките на европейския петрол, сорта Брент и американския суров нефт. Сортът Брент поскъпна до 116.22 USD за барел на лондонската ICE Futures Exchange. Това донесе марж между двата сорта петрол от 12.94 USD спрямо 11.53 USD, отчетени предната седмица.

Добивът пада

„Вероятността за бързо нормализиране на производството на петрол изглежда все по-малко вероятно след събитията през уикенда“, коментира Сузана Чой, директор на азиатското поделение за стокови пазари на Deutsche Bank AG в Сингапур.

Либийската продукция на петрол е спаднала до по-малко от 400 000 барела на ден, каза Шорки Ганем, който е председател на Националната петролна компания на Либия. Страната произвеждаше по 1.59 млн. барела на ден през януари, показват данни на Bloomberg. Износът от страната може да бъде спряан за „много месеци“ заради по-

вреда на съоръженията и наложените санкции, се казва в доклад на Международната агенция по енергетика.

Засегнатите от гражданската война в страната съоръжения за добив и пренос на петрол вероятно ще останат спрени до края на тази година, показва доклад на JPMorgan Chase.

„Очакваме, че ще има много малко износ на либийски петрол през 2011 г.“, казва и Лорънс Йгълс, ръководител на отдела за стокови пазари в JPMorgan в Ню Йорк. „Ясно е, че развитието на политическата ситуация може да се промени“, добавя той.

Огнища на протести

Междувременно се изостря и обстановката в други две страни - Бахрейн и Йемен. Служители на компанията за добив на петрол „Бахрейн Петролиум“ обявиха стачка миналата седмица в отговор на полицейски мерки срещу антиправителствените демонстрации, докато Йемен обяви извънредно положение. Правителството на Бахрейн обяви на 15 март извънредно положение за три месеца, след като войници от Саудитска Арабия и други арабски държави от Персийския залив пристигнаха в подкрепа на администрацията за потушаването на продължаващите повече от месеци протести. Шиитското мнозинство мясълмани призовава за демокрация и граждански права в страната, където сунитите държат по-голямата част от властовия ресурс.

„В момента Бахрейн е дори по-големият проблем от Либия“, каза Джонатан Барат, управляващ директор на Commodity Broking Services Pty в Сидни.

Обстановката се изостри и в Йемен, където президентът Али Абдула Салех уволни кабинета си след най-кръвопролитните дни на размирици в страната. Най-малко 46 души бяха убити и стотици ранени, когато полицията и въоръжени мъже, подкрепящи режима, стреляха по протестиращите в столицата.

Мирослав Иванов

Суровините ще спаднат до защо се задава

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Визитка Кой е Милен Пенев

► Милен Пенев управлява първия в България взаимен фонд, който инвестира приоритетно в стокови

пазари.

► Фондът инвестира балансирано в чуждестранни акции, корпоративни облигации и деривативни инструменти - фючъри, суапове и опции, които се търгуват на регулираните пазари, на компании, чийто

бизнес е пряко или косвено свързан с добиването, обработката, транспортирането и продажбата на природни ресурси. Това са стоки като природен газ, петрол, мед, олово, платина, злато, какао, пшеница, царевича и др.

Хронология
USD/6.

25.01.11

89.43

▶ Започват протести в Египет

18.02.11

92.31

▶ В Либия ескалира напрежението и започват масирани военни сблъсъци на опозиционни сили с реговна армия

11.03.11

102.35

▶ Земетресение в Япония нанася катастрофални щети

18.03.11

101.85

▶ Коалиция от няколко европейски държави, САЩ и Канада започват военни действия срещу режима на Муамар Кадафи в Либия

СНИМКА BLOOMBERG

Са все по-скъпи, инфлация

Петролът ще поскъпва, докато има военни действия в Либия. Докъде обаче ще стигне суровината, е трудно да се каже, трябва ден за ден да се следят котировките. Коментарите, че ОПЕК и Саудитска Арабия ще може да покрият недостига, е по-скоро опит да се успокоят пазарите. То не е вярно, защото Либия произвежда петрол от сорта Брент, а не crude oil, какъвто има в Саудитска Арабия.

Проблемът на операцията в Либия е, че не е ясен нейният край. Западните военни очакват с малко ресурс да нанесат поражения на Кадафи, след което опозиционните военни чрез партизанска война да го свалят. Коалицията не иска да отваря нов фронт след Афганистан, а и едва ли може да си го позволи. Но дори и да свърши

Милен Пенеф,
портфолио мениджър в „Аврора
Кепитъл Global Commodity Fund“

” Сигурен съм, че ще видим цени от 150-180 USD за барел, макар може би и не до края на 2011 г.

бързо, войната има проблеми в Бахрейн, Йемен, Саудитска Арабия.

Ето защо цената на петрола най-вероятно ще продължава да поскъпва и след това. Аз съм сигурен, че ще видим цени от 150-180 USD, макар може би и не до края на годината. По-скоро до 2-3 години. Всичко е въпрос на време.

След края на войната ще има инфлация първо в САЩ, а може би и глобална. В края на юни завършва програмата за стимулиране на американската икономика QE2. Може би ще има нова фаза от тази програма.

Очаквам да има засилване на инфлационния процес, а това ще бъде съпътствано от поскъпване на петрола и златото.

АДВЪРТАЙЗИНГ

ОПТИМУМ

Винаги има нещо НОВО, което да Ви предложим!

Външна Реклама

позиции в зрадовете и по републиканската пътна мрежа

Широкоформатен печат

дигитален и офсетов - високо качество на изгодни цени

Брандиране

на собствени превозни средства и витрини

Транспортна Реклама

в цялата страна, цялостно или частично брандиране на автобуси, тролейбуси, маршрутни таксите и др.

Светещи и несветещи Рекламни конструкции и Обемни букви

Банер Стойки

разнообразие от видове и размери, за презентации, изложения и търговска дейност

Медийна Реклама

София, ул. Буная № 38, ет. 1, ап. 2, тел.: 02/ 846 80 51

AT&T купува T-Mobile USA за 39 млрд. USD

Сделката оставя Съединените щати с един-единствен GSM оператор

Американският телеком AT&T се е съгласил да купи своя конкурент T-Mobile USA от досегашните му собственици Deutsche Telekom в сделка, която се оценява на приблизително 39 млрд. USD. AT&T разполага с една от най-големите безжични мрежи в САЩ с 95.5 млн. потребители, а T-Mobile е четвърти по размер с 33 млн. И двете компании оперират на същата GSM технология, използвана в повечето големи пазари по света, и сливането ще остави САЩ с един-единствен GSM оператор. Техните конкуренти Verizon и Sprint, първият и третият по големина оператори, използват стандарта CDMA. Сделката, която е една от най-големите от началото на финансовата криза насам, се очаква да породи сериозна битка във Вашингтон, където регулатори ще

изчисляват ефекта на сливането върху конкуренцията и потребителите.

Очаквано повишение
AT&T ще плати на Deutsche Telekom 25 млрд. USD, а останалата част от трансакцията ще бъде платена с акции. Това дава на германския оператор около 8% дял в американската компания, както и място в нейния борд на директорите. Според AT&T тази сделка ще им даде възможност да предложат своята планирана 4G LTE мрежа и на всички клиенти на T-Mobile. Някои критици разкритикуваха сделката едва часове след нейното обявяване, казвайки, че тя вероятно ще доведе до повишение на цените на мобилните услуги. T-Mobile поддържаше едни от най-ниските тарифи в страната и от AT&T се очаква да спазва

СНИМКА BLOOMBERG

вече сключените договори, но на клиентите на по-малкия оператор може да се наложи да плащат повече, след като сегашните им контракти изтекат. AT&T от своя страна посочиха изследване, според което цените на мобилните комуникации са паднали с 50% между 1999 и 2009 г. - период, в който индустрията се е консолидирала.

Регулаторни притеснения

Придобиването ще даде на AT&T допълнително влияние по отношение на нейния главен конкурент Verizon. Новосъздадената компания ще покрие около 42% от всички притежатели на мобилни телефони в САЩ в сравнение със само 31% на Verizon. След сливането новият телеком ще намали

разходите си с приблизително 3 млрд. USD на година, след като затвори стотици магазини, кол центрове и центрове за поддръжка на местата, където в момента се припокриват. Сделката обаче ще се окаже истински бум за Уолстрийт, където няколко фирми ще вземат стотици милиони долари като такси. Сливането се нуждае от одобрението на

Министерството на правосъдието и Федералната комисия по комуникации, като все още не е ясно как ще реагират регулаторите.

Пламен Димитров

129.2

▶ млн. клиенти ще има слятата компания

Нямаме интерес към изграждането на ветропаркове

Вече продаваме електроенергия от соларния парк край Девня. Вече са изградени 0.8 MWp, като мощността е инсталирана, присъединена към мрежата и генерира електричество. Докато не бъде приет новият закон за ВЕИ, и ние, както и всички останали от бранша, продаваме по тарифата според действащия закон. Ние обаче не изчакваме приемането на новия закон, за да започнем строителството на втората част от проекта. "Соларпро холдинг" АД има подпи-

Николай Беров, зам.-председател на СД и собственик на 6.5% от капитала на "Соларпро холдинг" АД

„Нека не коментираме текстовете на новия закон, преди да бъде окончателно приет“

сан договор за изграждане на цялата централа и не сме спирани да работим по проекта. Предвиждаме да завършим изграждането ѝ през 2011 г. Нямаме интерес към изграждането на ветропаркове в България. Нека не коментираме текстовете на новия закон, преди да бъде окончателно приет. Развитие на ВЕИ сектора в България обаче до голяма степен зависи от новия закон. Когато бъде приет окончателният му вариант, ще можем да се ангажираме с приблизителни прогнози. □

Финанс холдинг" АД.

▶ "Соларпро холдинг" има три основни бизнес направления - производство и монтаж на фотоволтаични панели, производство на технологично оборудване, изграждане и управление на фотоволтаични електроцентрали и други генериращи мощности, използващи възобновяема енергия. "Соларпро" притежава действащия фото-

волтаичен парк край шуменското село Янково, който е с мощност 2.4 мегавата.

▶ "Соларпро" все още не е предоставило консолидиран отчет за последното тримесечие на миналата година. От индивидуалния отчет за миналата година става ясно, че дружеството е реализирало 711 хил. лв. загуба, а през 2009 г. имаше печалба от 6000 лв.

"Соларпро" вече продава ток от соларния парк край Девня

Компанията ще завърши инсталацията на Infiniti до края на 2011 г.

"Соларпро холдинг" АД планира да завърши фотоволтаичния парк край Девня до края на тази година. Това каза за в. "Пари" Николай Беров, зам.-председател на СД на компанията и миноритарен акционер в "Соларпро". Българското дружество е изпълнител на проект за 50 млн. EUR на холандската компания Infiniti Energy Holding, която е инвеститорът в проекта край Девня.

Планове

Общата мощност на фотоволтаичния парк е 15 мегавата. Николай Беров първата част с мощност 5 мегавата. Николай Беров заяви, че и в момента се продава електроенергия от инсталациите, като вече са изградени 0.8 мегавата от парка. "Мощността е инсталирана, присъединена към мрежата и генерира електричество", категоричен беше Беров. По думите му компанията не изчаква приемането на новия закон за ВЕИ, за да започне изграждането и на останалите 10 мегавата от проекта. "Соларпро холдинг" АД има подписан

▶ Николай Беров, зам.-председател на СД на "Соларпро холдинг" АД

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

договор за изграждане на цялата централа и не сме спирани да работим по проекта. Предвиждаме да завършим изграждането ѝ през 2011 г.", добави Николай Беров. Той беше категоричен, че дружеството няма намерение да изгражда ветропаркове. Според Тайлинг Халбертсма, председател на управителния съвет на Infiniti Energy Holding, компанията се оглежда за инвестиции във ветропаркове у нас. Холандското дружество има собствено предприятие за производство на вятърни турбини.

Новият закон

Днес в икономическата комисия на Народното събрание трябва да се гледат преработените текстове на

новия Закон за ВЕИ, като в него трябва да се запишат тарифите за продажба на енергията от фотоволтаични паркове. Николай Беров не пожела да коментира на какви цени очаква да се изкупува електроенергията след промените в закона, като добави, че докато не се видят промените, "Соларпро" и останалите компании продават по тарифата на действащия закон. Беров обаче твърди, че бъдещето на този бизнес много зависи от промените в нормативната уредба. "Развитието на ВЕИ сектора в България до голяма степен зависи от новия закон. Когато бъде приет окончателният му вариант, ще можем да се ангажираме с приблизителни прогнози", каза той. □

Визитка Кои са "Соларпро"

▶ Акциите на "Соларпро холдинг" АД бяха качени за търговия на Българската фондова борса на 7 юни 2010 г. Последната постигната цена е 52 ст. за акция, което означава пазарна капитализация от 24.3 млн. лв. Дружеството се контролира от "Алфа

Отново дим и евакуация в японската АЕЦ “Фукушима”

Според Световната банка възстановяването на Япония от бедствието ще отнеме пет години

Работниците в пострадалата от цунами японска АЕЦ “Фукушима” отново бяха евакуирани вчера, след като гъст сив дим се издигна над трети реактор на централата. Бял дим беше забелязан и над втори блок. По-рано беше съобщено, че вътрешното налягане в трети реактор, който е най-тежко пострадал след разрушителното земетресение и последвалото го цунами, отново е започнало да се повишава. Експертите обмисляха да освободят налягане, което обаче ще повиши нивото на радиация.

По-рано към мрежовото електрозахранване бяха включени първо стабилните пети и шести реактор, а впоследствие бяха прекарани кабели до всички блокове на пострадалата АЕЦ. Евакуацията обаче прекрати някои дейности по възстановяване на електрозахранването и охладителните системи в централата.

Храните и водата са замърсени

Японското здравно министерство посъветва жителите на някои селища в района на авариралата централа да не пият чешмяна вода заради тройно завишени нива на йод. По-рано завишени нива на йод бяха регистрирани и в мляко, спанак и други зеленчуци от рисковия регион около централата. Йод и цезий бяха открити и във водата в Токио.

Пет години за възстановяване

Според Световната банка икономиката на Япония ще се свие с 0.5 процента пункта през тази година заради разрушителното

В цифри

Японската трагедия

- ▶ Потвърдените от японската полиция смъртни случаи са 8649, а още 13 262 души са обявени за изчезнали.
- ▶ Евакуирани и настанени във временни убежища из цялата страна са 349 349 души.
- ▶ Напусналите 20-километровата зона около АЕЦ “Фукушима” са около 177 500 души.
- ▶ 242 927 домакинства в засегнатите райони са останали без електричество по информация на електрическата компания Tohoku Electric Power.
- ▶ Поне 1.04 млн. домакинства в 11 префектури са без вода според министерството на здравеопазването.
- ▶ Минимум 14 637 сгради са напълно разрушени.

земетресение. Според експертите на банката щетите от земетресението и последвалото го цунами биха могли да бъдат в диапазона 122-235 млрд. USD, или от 2.5 до 4% от БВП. От Световната банка очакват бедствието да се отрази негативно на японския икономически растеж през цялата 2011 г.

Според глав-

ния икономист на Световната банка за региона Викрам Неру ядрената криза усложнява ситуацията и отражението ѝ ще зависи от това колко време ще отнеме овладяването ѝ. Неру обясни още, че очаква йената да се стабилизира след обещанията на Япония и Г7 да предприемат мерки по въпроса.

Филип Буров

Застрахователи Бедствието ще донесе милиарди долари загуба

▶ Щетите от земетресението и вълните цунами в Япония ще струват около 1.2 млрд. USD на швейцарската застрахо-

вателна компания Swiss Re.

▶ През уикенда пък стана ясно, че американският застраховател American International Group ще изплати обезщетения в размер на 1 млрд. USD само за първото тримесечие.

▶ От компанията обяс-

ниха, че голяма част от сумата е заради природните бедствия от последните месеци.

▶ Застрахователите няма да претърпят загуби от проблемите в АЕЦ “Фукушима 1”, защото инсталациите не са застраховани срещу земетресения и пожари.

” Разрушителното земетресение в Япония е събитие, което създава уникална възможност за закупуване на акции в японски компании. Възстановяването ще отнеме известно време, но случилото се няма да промени икономическото бъдеще на Япония. Ако притежавах японски акции, не бих ги продавал в момента. Често уникално събитие като това създава инвестиционни възможности. Виждал съм това да се случва в САЩ и на други места по света. Не смятам, че Япония ще е изключение

Уорън Бъфет, гл. изп. директор на холдингова компания Berkshire Hathaway и третият най-богат човек в света

Автомобилните компании губят по 24.8 млн. USD дневно

СНИМКИ REUTERS

Някои от производителите на коли започнаха постепенно да възстановяват производството

Goldman Sachs оценява дневната загуба за автомобилните производители от спирането на производството на 2 млрд. йени (24.8 млн. USD) дневно. Някои от компаниите вече започнаха постепенно възстановяване.

Sony например предприе частично възстановяване на производството в завод

за литиево-йонни батерии в префектура Точиги. Това оставя шест фабрики на компанията в Япония затворени.

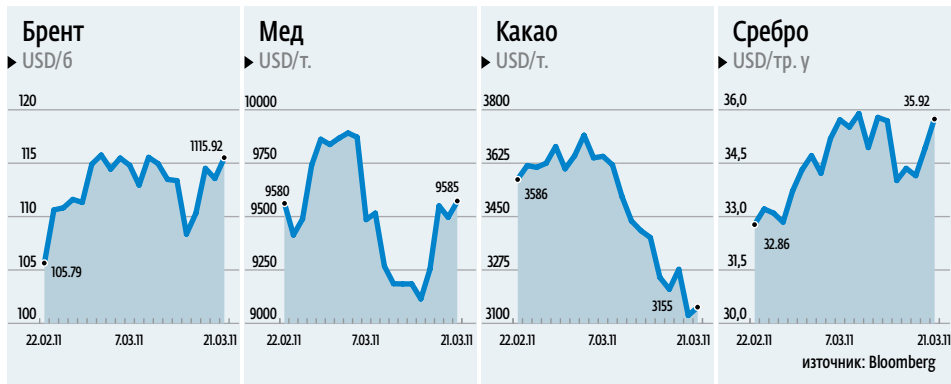
Nissan, вторият по големина производител на автомобили в Япония, започна ограничено производство в пет фабрики. Очаква се сглобяването на автомобили да бъде възобновено до края на седмицата.

Възстановяването на завода за двигатели в Иваки в Северна Япония се очаква да отнеме по-дълго време. Nissan произвежда 22% от автомобилите си в Япония.

Toshiba също обяви, че е започнала работа по отстраняване на щетите на поточните линии в заводите на компанията и очаква това да отнеме до месец в повечето заводи.

Renasas, петият по големина производител на чипове в света, е спрял производството в осем завода. От компанията не могат да прогнозира кога ще бъдат в състояние да възстановят производството. Компанията обяви, че е малко вероятно това да се случи, преди да намалее възможността от спиране на подаването на електрическа енергия. □

16 ПАЗАРИ

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1.46
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8.68
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1.46
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1.51
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2.2
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	8.06
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2.62
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2.32
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1.86
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2.65
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7.18
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1.6
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3.19
ЯПОНСКА ИЕНА	JPY	100	1.76
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1.3
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5.66
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2.78
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1.21
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4.74
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	10	2.5
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1.13
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3.27
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	5.06
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4.59
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4.86
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2.19
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1.13
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4.75
ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	9.41
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1.45
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2.08
ЕВРО	EUR	1	1.96

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предходната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.03.2011 г.

Курсове на чуждестранни валути

Валута	Код	За	Стойност	Разлика
Currency	Code	For	Rate	Difference
ЕВРО	EUR	1	1.96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1.38574	0,01226
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,29023	-0,00281
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,41113	0,00345
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,52371	-0,00931
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,09889	-0,00816
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	7,99179	-0,02785
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,62278	-0,00010
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,24370	0,00540
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,76698	-0,00731
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,65125	0,01007
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,21309	0,05805
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,57892	0,00086
ИЗРАЕЛСКИ ШЕКЕЛ	ILS	10	3,89918	-0,00701
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,06139	-0,01205
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK			0,00000
ЯПОНСКА ИЕНА	JPY	100	1,70013	-0,00534
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,22831	0,00051
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,66448	0,00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,75896	-0,00742
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,14923	-0,00026
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,54337	-0,00190
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	10	2,48218	0,00111
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,01412	0,00772
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,16395	-0,00791
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,83685	0,01811
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,70038	0,01070
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,87246	0,01150
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,19741	0,00145
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,08833	0,00248
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,55066	-0,01904
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	8,73216	-0,03720
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,37793	-0,00624
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	1,98093	0,00941
ЗЛОТО (ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	1971,36000	6,65000

Обменни курсове на чуждестранните валути към лева за 22.03.2011 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Тип	Валута	Емисионна стойност за поръчки подадени на 18.03.2011 г.	Цена при обратно изкупуване				
		До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 000 евро	
консервативен	USD	11,79	11,73	11,67	11,64	11,50	11,50
консервативен	EUR	81,62	81,22	80,82	80,43	79,24	79,24
балансиран	EUR	102,40	101,91	101,41	100,91	99,42	99,42
балансиран	EUR	769,74	766,00	762,27	758,53	747,32	747,32
високодоходен	EUR	189,69	188,79	187,89	186,98	180,66	180,66
високодоходен	EUR	81,82	81,42	81,03	80,64	78,67	78,67
високодоходен	EUR	161,21	160,44	159,66	158,89	155,01	155,01
високодоходен	EUR	338,45	336,83	335,22	333,61	322,33	322,33
високодоходен	EUR	193,77	192,84	191,92	191,00	184,54	184,54
високодоходен	EUR	240,47	239,33	238,18	237,04	229,02	229,02
високодоходен	EUR	95,88	95,42	94,96	94,51	91,31	91,31
високодоходен	EUR	201,19	200,23	199,27	198,32	191,61	191,61
високодоходен	EUR	131,19	130,55	129,92	129,29	126,14	126,14
високодоходен	EUR	121,55	120,97	120,39	119,81	115,76	115,76
консервативен	EUR	126,16	125,55	124,94	124,33	122,49	122,49

Нетната стойност на активите на дял е равна на цената на обратно изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси www.rcm.at и www.ram.bg

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. сп. (млн)	ЦМ	От началото на годината (не се анюализира)	Спандартно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. прераз. (анюализирана)	Начало на публ. прераз.	
Автора Капитал АД	Смесен - балансиран	4.9165	5.1132	4.8182	-1,12%	14,43%	-0,95%	-20,10%	21.01.2008
Автора Кепитъл - Балансиран	фонд в акции	7.6426	7.6808	7.9483	1,13%	12,83%	14,02%	-8,16%	23.01.2008
Автора Кепитъл - Global Commodity Fund	фонд в акции	10.2082	10.3613	10.6165	0,0000	0,17%	1,21%	1,39%	23.09.2009
Активна Асет Мениджмънт АД	фонд в акции	2.4213	2.4213	2.4213	8,18%	29,34%	-1,05%	-48,60%	12.11.2007
ДФ Активна Високодоходен	Смесен - балансиран	2.8385	2.8385	2.8385	8,28%	25,88%	-2,17%	-41,94%	12.11.2007
Астра Асет Мениджмънт АД	фонд на паричен пазар	11.6292	11.6294	11.6060	1,32%	0,10%	6,58%	6,33%	06.10.2008
ДФ Астра Кеш	Смесен - балансиран	11.2869	11.2307	11.1184	4,07%	0,0000	4,70%	4,90%	06.10.2008
ДФ Астра Баланс	фонд в акции	10.7665	10.7129	10.5522	0,0000	6,62%	13,11%	5,97%	06.10.2008
БенчМарк Асет Мениджмънт АД	фонд в акции	14.8837	14.7462	14.7462	8,83%	7,06%	9,54%	7,65%	14.12.2005
ДФ БенчМарк Фонд 1 Акции и Облигации	фонд в акции	9.1409	9.0504	9.0504	13,38%	12,03%	9,23%	-1,51%	01.03.2006
ДФ БенчМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	4.2592	4.2170	4.2170	-2,69%	13,58%	-24,00%	-16,74%	21.06.2006
ДФ БенчМарк Фонд 3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	8.1536	7.9161	7.9161	1,42%	12,18%	-0,17%	-7,90%	05.02.2008
ДФ БенчМарк Фонд 4 Енергетика	фонд в акции	11.4322	11.0992	11.0992	1,43%	12,32%	1,54%	3,56%	05.02.2008
ДФ БенчМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд на паричен пазар	12.4120	12.4120	12.4120	1,17%	0,25%	7,36%	8,85%	03.06.2008
Болкан Капитал Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	82.7600	82.4703	82.4703	0,08%	1,12%	0,50%	-3,99%	20.11.2006
ДФ БКМ Балансиран Капитал	фонд в акции	51.3757	51.3757	51.3757	5,26%	1,88%	0,78%	-11,25%	20.11.2006
ДФ Европа	фонд в акции	63.9223	63.6027	63.6027	-1,05%	4,39%	-12,69%	-10,45%	03.10.2007
Балкани	фонд в акции	100.8627	99.3610	99.3610	-2,65%	3,40%	-2,20%	0,03%	04.01.2007
Барчев Мениджмънт Компани ЕАД	Смесен - балансиран	78.2077	77.9433	77.9433	-1,37%	2,09%	-6,17%	-6,78%	25.06.2007
ДСК Управление на Активи АД	фонд в облигации	1.34305	1.34037	1.34037	1,37%	0,62%	5,75%	5,70%	01.12.2005
ДФ ДСК Стандарт	Смесен - балансиран	1.13930	1.13248	1.13248	3,79%	4,01%	5,73%	2,43%	01.12.2005
ДФ ДСК Баланс	фонд в акции	0.82340	0.81117	0.81117	6,70%	8,85%	6,11%	-3,96%	01.03.2006
ДФ ДСК Растек	Смесен - консервативен	0.76683	0.76225	0.76225	1,55%	2,83%	5,14%	-8,45%	07.03.2008
ДФ ДСК Имоти	Смесен - консервативен	1.06565	1.06246	1.06246	0,85%	0,33%	2,95%	3,34%	07.05.2009
ДФ ДСК Евро Актив	Смесен - балансиран	104.4601	103.4207	103.4207	4,61%	6,78%	-0,69%	0,73%	07.12.2005
Елана Фонд Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	108.0771	107.0077	107.0077	3,74%	6,04%	-2,64%	1,45%	06.03.2006
ДФ Елана Балансиран Евро Фонд	фонд в акции	89.9579	88.6185	88.6185	6,29%	9,61%	-2,58%	-0,67%	20.06.2005
ДФ Елана Високодоходен Фонд	фонд на паричен пазар	126.7402	126.7402	126.7402	1,63%	0,37%	8,19%	7,24%	31.10.2007
ДФ Елана Фонд Паричен Пазар	Смесен - консервативен	95.4067	95.0255	95.0255	0,61%	1,92%	3,79%	-1,52%	01.02.2008
ДФ Елана Долар Фонд	Смесен - консервативен	109.5353	109.0976	109.0976	1,34%	0,28%	5,90%	5,37%	01.07.2009
ДФ Елана Еврофонд	фонд в акции	100.8804	99.8816	99.8816	N/A	N/A	N/A	N/A	15.11.2010
ДФ Елана Глобален Фонд Акции	Смесен - балансиран	5.2273	5.1961	5.1961	7,45%	8,92%	6,68%	5,45%	08.07.1999
Златен Лев Капитал АД	фонд в акции	1.0788	1.0724	1.0708	13,89%	14,55%	4,23%	3,72%	01.06.2009
ИД Златен Лев Индекс 30	фонд в акции	0.0000	0.0000	0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	01.06.2010
Капман Асет Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	19.0074	18.8744	18.8744	7,76%	8,05%	1,90%	10,46%	28.09.2004
ДФ Капман Фикс	фонд в акции	11.8168	11.6526	11.6526	9,14%	10,14%	-1,39%	3,13%	05.01.2006
Капман Капитал	фонд в акции	1.1758	1.1584	1.1584	3,33%	10,80%	-14,00%	1,44%	10.05.2004
Карол Капитал Мениджмънт ЕАД	фонд в акции	0.8594	0.8467	0.8467	2,23%	17,51%	6,95%	-3,67%	04.10.2006
ИД Адванс Инвест	фонд в акции	1.0685	1.0527	1.0527	-1,61%	10,34%	12,25%	1,56%	23.11.2007
Адванс Источна Европа	фонд в облигации	132.2629	132.0652	131.8016	0,12%	3,12%	2,95%	5,82%	04.05.2006
Адванс IPO Фонд	Смесен - балансиран	14.8597	14.7026	14.7026	3,77%	1,40%	1,40%	2,48%	17.12.2004
КД Инвестмънт ЕАД	фонд в акции	0.8077	0.7998	0.7998	4,97%	15,05%	5,90%	-4,67%	04.05.2006
ДФ КД Облигации България	Смесен - балансиран	858.0348	851.6156	851.6156	4,56%	4,20%	7,35%	-5,29%	09.05.2008
ДФ КД Облигации България	фонд в акции	772.1411	766.3645	766.3645	4,87%	4,43%	7,08%	-8,71%	09.05.2008
КТБ Асет Мениджмънт АД	фонд в облигации	11.6141	11.6141	11.6141	0,63%	1,05%	5,43%	2,95%	30.01.2006
ДФ КТБ Платинум Облигации	Смесен - балансиран	133.1006	133.1006	133.1006	6,76%	6,09%	10,79%	3,75%	30.01.2005
ДФ КТБ Балансиран Фонд	фонд в акции	8.1615	8.1615	8.1615	12,98%	11,58%	16,72%	-3,88%	30.01.2006
ДФ КТБ Премии Акции	фонд в акции	10.8708	10.8708	10.8708	4,47%	3,40%	7,79%	3,98%	30.01.2009
ДФ КТБ Патримониум Земл	фонд в акции	0.0000	0.0000	0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	25.06.2009
Сверен Финанс АД	фонд в акции	7.8919	0.0000	0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	25.06.2009
ДФ Сверен ПРЕСТО	за поръчки до 100 000 лв.	0.5866	0.5837	0.5808	3,73%	10,20%	10,90%	-14,92%	19.11.2007
ПФБК Асет Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	0.7838	0.7811	0.7784	2,84%	4,25%	4,70%	-7,15%	19.11.2007
ДФ ПИБ-Авангард	Смесен - консервативен	1.0290	1.0275	1.0260	2,01%	1,07%	6,25%	0,82%	19.11.2007
ДФ ПИБ-Класик	фонд в облигации	1.3005	1.2986	1.2967	1,24%	0,17%	5,95%	5,35%	16.03.2006
ДФ ПИБ-Гарант	фонд в облигации	1.3172	1.3133	1.3094	0,88%	0,63%	5,66%	5,	

Регионални индекси

Имотният индекс спечели най-малко

BGREIT: 49.86▲ **+0.06%**

Равнопретезленият измерител добави близо 2 пункта

BGTR30: 351.73▲ **+0.47%**

Турският пазар се нареди сред печелившите в региона

ISE100: 64215.67▲ **+0.59%****Резултат****"Велбъжг"**

► Кюстендилската компания "Велбъжг" АД отчете 5.2% спад на загубата си, показва неконсолидираният одитиран отчет на дружеството. Отрицателният финансов резултат през 2010 г. се е свил до 804 хил. лв., а година по-рано беше 848 хил. лв. Общите приходи се понижават с 10% до 1.3 млн. лв.

Акция на гения**"Велина"****85.5**

► процента се повишиха акциите на велинградското "Велина" АД само в рамките на вчерашната сесия. Цената на затваряне достигна 77 ст. за акция

Световни индекси

Американските борси започнаха сесията с повишение

S&P500: 1298.67▲ **+1.52%**

Френският бенчмарк беше сред най-печелившите в Западна Европа

CAC40: 3904.45▲ **+2.47%**

Азиатските пазари продължиха възходящото движение

Hang Seng: 22685.22▲ **+1.73%****Лигер****Deutsche Telekom****11.3**

► процента се повишиха акциите на германския телекомуникационен гигант Deutsche Telekom. Цената за акция достигна 10.67 EUR

Стока на гения**Какao****2.3**

► процента се повишиха фючърсите на какаото с доставка през май. В Ню Йорк цената на стоката достигна 3189 USD за тон

Златото продължи да се повишава заради атаките в Либия

Среброто и платината също увеличиха стойността си

1430

► USD за тройунция достигна златото с доставка през април

Цената на златото продължи да се повишава по време на вчерашната търговия в Ню Йорк, като регистрира четвърти пореден дневен ръст. В основата на повишението са въздушните атаки над Либия, които доведоха до засилено търсене на метала, който се ползва като убежище от инвеститорите.

Поскъпване

Фючърсите на благородния метал с доставка през април достигнаха 1430.30 USD за тройунция, като се повишиха с 1% или 14.20 USD за тройунция. В предишните три сесии златото спечели 1.7%, показват изчисленията на агенция Bloomberg. Новото рали доближи златото до историческия му рекорд, постигнат на 7 март тази година, когато цената достигна невиджаните в световната история 1445.70 USD за тройунция.

Атаките срещу либийския лидер Муамар Када-

фи доведоха до засилено търсене и на останалите благородни метали, което повиши цените на среброто и платината. Най-търгуваните фючърси на среброто - тези с доставка през май, добавиха 2.3% и достигнаха 35.86 USD за тройунция. На 7 март стойността на среброто достигна 36.745 USD за тройунция, което е най-високата цена от март 1980 г. насам. През въпросната година стойността удари исторически рекорд от 50.35 USD за тройунция.

Компания

Априлските фючърси на платината се повишиха с 0.9% и достигнаха 1738.30 USD за тройунция. Спот цената на метала отчете трети пореден дневен ръст, като последното повишение от

► Въздушните атаки в Либия доведоха до засилено търсене на злато и грузи благородни метали

СНИМКИ BLOOMBERG

малко над 0.8% изстреля цената до 1736.80 USD за тройунция. Паладиат се нареди сред шампионите по дневен ръст, след като фю-

чърсите с доставка през юни добавиха 1.5%. Цената на метала в Ню Йорк достигна 742 USD за тройунция.

Не само цените на бла-

городните метали се повишаваха. Трендът им беше последван от стоки, суровини и цветни метали, тъй като атаките срещу

либийския диктатор доведоха до опасения, че несигурността в Близкия изток ще застраши доставките на горива. □

Увеличение

► Цената на пшеницата скочи на борсата в Чикаго поради опасения от недостатъчни запаси, достигайки 8.6075 USD за бушел за доставка след една година. Това е ръст от 17%. Фермерите в САЩ ще произведат 15.4 млн. тона по-малко от търсенето този сезон, което е най-големият недостиг от четири години насам

Евроото отново тръгна нагоре

Валутната двойка EUR/USD тества съпротивата на 1.42

Евроото поскъпна в основните си кросове в понеделник, запазвайки доброто представяне от края на миналата седмица. Спрямо американския долар единната валута докосна ключовата цена при 1.42 по време на европейската търговска сесия, където бе за последно в средата на ноември миналата година.

Подкрепата за евроото дойде малко преди вчерашната извънредна среща на финансовите министри от еврозоната. На срещата трябва да се финализират дебатите по новия фонд за финансова помощ. Преди около седмица бе взето решение за увеличение на фонда до 440 млрд. EUR, а

бъдещият антикризисен механизъм да разполага с 500 млрд. EUR. Действията на европейските законодатели имат за цел да върнат доверието на инвеститорите в пазарите на Стария континент, като се осигури евтино финансиране при евентуални бъдещи затруднения на страни от региона.

В същото време японската йена продължи да поевтинява заради спекулациите, че централните банки на страните от Г-7 ще продължат да разпродават японската валута в опит да ограничат икономическите рискове пред Токио. Още в края на миналата седмица бе гласувана координирана намеса, с която да се спре драстичното поскъпване на йената и оскъпяването на стойността на произвежданата местна продукция. □

Онлайн гигантът Google стана най-скъпата марка в света

Лидерът в онлайн търсенето е оценен на 44.3 млрд. USD, което му помогна да се изкачи с една позиция нагоре до лидерското място

СНИМКА BLOOMBERG

Google се превърна в най-скъпата марка в света тази година според класацията на Brand Finance на 500-те най-скъпи световни марки. За първи път от Топ 10 обаче изпада производителят на безалкохолни напитки Coca-Cola. Методът, използван от Brand Finance при изготвянето годишната класация на най-скъпите марки в света, включва определянето на нетната стойност в момента на очакваните бъдещи парични потоци.

Размествания в Топ 10

Марката Google е оценена на 44.3 млрд. USD, с което

► Топ 10 на най-скъпите марки в света

Място	Марка	Стойност (в млрд. USD)	Страна
1	Google	44.29	САЩ
2	Microsoft	42.80	САЩ
3	Wal-Mart	36.22	САЩ
4	IBM	36.15	САЩ
5	Vodafone	30.67	Великобритания
6	Bank of America	30.61	САЩ
7	General Electric	30.50	САЩ
8	Apple	29.54	САЩ
9	Wells Fargo	28.94	САЩ
10	AT&T	28.88	САЩ

Източник: Brand Finance

се изкачва с една позиция до върха на класацията. ИТ гигантът Microsoft, оценяван на около 42.8 млрд. USD, вече е втори, след като ми-

налата година беше пети. Вторият най-голям скок в класацията отбелязва друга технологична компания - Apple, която се нарежда на

8-о място със стойност 29.5 млрд. USD.

Coca-Cola и Nokia вървят наголу

Водачът в миналогодишната класация Wal-Mart се нарежда трети с оценка 36.2 млрд. USD. Стойността на марката Coca-Cola пада с около 9 млрд. USD в сравнение с миналата година до 25.8 млрд. USD, поради което компанията пада от трета на шестнадесета позиция.

Най-големият губец

Най-голям спад като стойност отбелязва телекомуникационната компания Nokia

- 9.6 млрд. USD при 19.5 млрд. за 2010 г. Наскоро изпълнителният й директор Стивън Елоп оприличи компанията на човек, стоящ върху горяща платформа, с което илюстрира загубата на позициите й в сферата на мобилните операционни системи за сметка на Android на Google и iPhone на Apple.

Vodafone с още потенциал

Първите 10 места в класацията са заети от американски компании с изключение на британския телекомуникационен гигант Vodafone. Марката му се оценява на 30.68 млрд.

USD и е на първо място сред телекомите. Според Brand Finance растежът на Vodafone се дължи на инвестициите на компанията в Африка и Австралия, като марката има още потенциал за разрастване по линия на партньорската й мрежа, която засега присъства на над 40 пазара.

Същевременно друга британска компания - петролният гигант BP, се срива с 51 позиции и изпадна от Топ 100. Причината за загубата е петролният разлив в Мексиканския залив, който заличи 3.4 млрд. USD от стойността на марката BP.

Филип Буров

Класацията в цифри

9

► млрд. USD отписа от стойността на марката си Coca-Cola в сравнение с миналата година

51

► позиции в класацията загуби британската петролна компания BP, която понесе големи загуби от разлива в Мексиканския залив

9.9

► млрд. USD заличи от пазарната оценка на марката си Nokia, след като компанията изостана при мобилните операционни системи от конкурентите си Google и Apple

Визитка Brand Finance

► Brand Finance е вогеща световна консултантска компания, предлагаща съвети за

компани и организации как да максимализират своята стойност чрез ефективен мениджмънт на техните марки и нематериални активи.

► Базираната в Лондон компания е осно-

вана през 1996 г. и има мрежа от представителства в 19 града, включително Амстердам, Барселона, Кейптаун, Дубай, Истанбул, Ню Йорк, Сингапур, Торонто и Загреб.

На основание Решения № 1220 и № 1221 от 24.02.2011 год. на Общински съвет - Плевен, ОБЯВЯВА							
ПУБЛИЧНИ ТЪРГОВЕ С ЯВНО НАДДАВАНЕ за продажба на следните общински имоти:							
№	ОБЕКТИ	Начална тръжна цена /лв./ без ДДС	Стъпка на наддаване /лв./	Депозит за участие /лв./	Срок за закупуване документация и цена /до/лв./ с ДДС	Срок за подаване на предложения /до/	Дата и час на провеждане
1.	Дворно място от 3110 м ² УПИ III-547, кв.33 и ветеринарна лечебница с. Брестовец	117 700	5000	11 770	I търж 12.04.11 г. 180 лв. II търж 12.05.11 г. 180 лв.	18.04.11 г. 17.05.11 г.	20.04.11 г. 13,30 часа 20.05.11 г. 13,30 часа
2.	Общественост в с. Безлеж застр. площ 747, 50 кв.м. на 4 ет., сутерен и котелно - застр. пл.160,40 м.2	278 640	10 000	27 864	I търж 11.04.11 г. 180 лв. II търж 09.05.11 г. 180 лв.	14.04.11 г. 16.05.11 г.	18.04.11 г. 10,00 часа 17.05.11 г. 10,00 часа

Тръжни документации за участие се закупуват от център за административно обслужване на Община Плевен всеки работен ден до 16.30 ч., до посочените срокове за закупуване.
Депозитите за участие се внасят по банкова сметка IBAN BG43 UNCR 9660 3311 9710 10, BIC UNCRBG5F в УниКредит Булбанк, клон Плевен.
За справки: Община Плевен, стая № 8, тел. 881 296;
Пълният текст на посочените решения са публикувани в "Държавен вестник" брой № 21 от 15.03.2011 год. и на сайта на Община - Плевен - www.pleven.bg.

Информация в квадратна форма

Матричните баркодове може да имат важна роля в маркетинга на бъдещето, но крият и своите рискове

Всички сме виждали баркодове, но през повечето време не се замисляме за тях прекалено много. Те идват във всякакви форми - къси, дълги, с линии или с точки, но най-често се сблъскваме с тях единствено в магазина. Отскоро обаче навлизат и нови баркодове с квадратна форма, които според анализатори може да са големият хит на 2011 г. Така наречените матрични, или 2D баркодове, са направени така, че лесно да може да бъдат сканирани от всякакви устройства, най-вече набиращите скорост смартфони и таблети. Подобно на обикновените баркодове и 2D вариантите съдържат в себе си някаква информация, която може да бъде разчетена от най-често безплатен софтуер.

Възходът на смартфона

Този тип баркодове, известни още като QR (Quick Response), са изобретени през 1994 г. от Denso Wave, дъщерна компания на японския автомобилен производител Toyota. Състоят се от черни модули, подредени в квадратен шаблон, на бял фон. Закодираната в тях информация може да бъде обикновен текст, интернет адрес или нещо друго. Те са доста популярни в родината си Япония, както и в други страни от Далечния изток, където множество компании вкарват в продуктите си информация за нови марки, събития или промоции. В останалия свят са все още слабо познати, но възходът на "умните" телефони по-

мага на Запада да навакса. Продажбите на смартфони в Европа са се увеличили с повече от 40% през 2010 г., а във Великобритания тази цифра е 70%, казват от сайта Comscore.com. Пазарът на тези устройства в САЩ също се е разраснал - вече 31% от американските притежатели на мобилен телефон имат смартфон, сочат данни от проучване на Nielsen.

Технологична солидарност

По заобиколен начин тази технология набира скорост, за да помогне на родната си държава - след поредицата от природни бедствия в Япония американската телевизия CNN показа в ефир 2D баркод, който всеки зрител може да сканира директно от екрана на телевизора си. Той отвежда желаещите към специален сайт на CNN, в който са описани различните благотворителни организации, събиращи помощи за пострадалата държава. Това е доста по-лесно и бързо, отколкото изписването на целия адрес. Извън бедствените ситуации технологията би могло да се използва за всевъзможни цели. Проектът за онлайн библиотека "Гутенберг" например има баркод на интернет страницата си, който, след като бъде сканиран, отвежда потребителите към мобилната версия на сайта.

Комерсиална употреба

Най-честата употреба на 2D барковете обаче със-

сигурност ще бъде комерсиална. Няколко ресторанта в Обединеното кралство вече използваха QR кодовете за промоциране на специални предложения през коледния сезон, а дори Холивуд започва да разпознава потенци-

ала на тази технология. Около 2D барковете все още има много неизяснени въпроси. "Те са един наистина ефективен и евтин инструмент", казва Хауърд Фър-Бартън, независим британски мобилен консултант, цитиран от CNN.

Въпреки това компаниите трябва да бъдат внимателни към какви сайтове отвеждат потребителите, уточнява той. Един лошо направен мобилен сайт може да отблъсне голяма част от потенциалните клиенти. Освен това той

не смята, че барковете ще присъстват вечно като маркетингова технология и може да изчезнат след две-три години. Въпреки всичко инфраструктурата за безконтактна технология винаги ще е на мода.

Пламен Димитров

Домейнът .xxx беше одобрен

Решението обаче беше посрещнато с неодобрение както от религиозни групи и правителства, така и от самата 18+ индустрия

Агенцията, управляваща интернет адресите, в петък одобри създаването на нов квартал на червените фенери в интернет. Корпорацията ICANN позволи създаването на домейн .xxx специално за сайтове със съдържание за възрастни. Домейнът ще се управлява от компанията ICM Registry, създадена от британския мултимед-

лионер Стюарт Лоули. За пръв път в интернет ще има ясно дефиниран уебадрес за материали за пълнолетни, недостъпен за деца и защитен от компютърни вируси, се казва в изявлението на Лоули, направено веднага след споразумението. Надставката .xxx е определена за спонсориран TLD (top-level domain), на разположение единствено на секс индустрията, и всички заявления трябва да бъдат одобрени от Международната фондация за онлайн отговорност (IFFOR). Решението обаче едва ли ще доведе до край спорете около това окончателно, които се разгарят от години между ICANN, различни правителства, организации и самата 18+ индустрия.

Десетгодишно обсъждане

Домейнът, направен спе-

циално за забавления за възрастни, беше предложен от ICM Registry още през 2000 г. и оттогава постоянно лобира за неговото създаване. През 2005 г. ICANN одобри предложението, но след възражения от страна на САЩ и други правителства организацията промени решението си. Впоследствие .xxx е отхвърлен три поредни пъти, последният от които през 2007 г. В началото на миналата година обаче специален панел реши, че последното отхвърляне не съответства на вътрешните правила на организацията. Въпреки че ICANN не бяха длъжни да се съобразят с препоръките на панела, те явно са го направили.

Противниците

Решението очаквано срещна неодобрение на различни религиозни групи, които виждат в домейна

легитимиране на порнографските материали в глобалната мрежа. То обаче беше посрещнато с неодобрение от самите хора, които трябва да обслужва - индустрията за възрастни. Коалицията за свободно слово (FSC) - група, представляваща интересите на порнографската индустрия, отдавна са отявлени противници на домейна .xxx. Представители на организацията и звезди от този бизнес дори протестираха пред хотела, в който се провежда срещата на борда на ICANN в Сан Франциско. Коалицията смята, че този домейн ще навреди на този бизнес, тъй като ще го направи лесна мишена за произволна цензура от страна на по-консервативни правителства.

Проблемите няма да свършат скоро

Много компании ще са

принудени да регистрират и .xxx страница, за да не загубят името, но ще продължат да използват своите .com адреси, тъй като новото окончание не е задължително. Според коалицията ICM Registry се интересува единствено от паричното измерение на новия домейн, без да взема предвид интересите на индустрията. Стюарт Лоули отхвърля тези обвинения, казвайки, че противниците на решението са много гласовити, но малобройни. Според него вече са били резервирани над 200 хил. .xxx домейна, всеки от които струва 60 USD. От ICANN също защитиха решението си, като казаха, че противниците на идеята не искат да допуснат нови участници на пазара. Въпреки това ICANN все пак може да получи призовка от FSC.

Пламен Димитров

Интересът към пластичните операции е спаднал драстично

Кризата и пренастищането на пазара доведоха до по-слаби финансови резултати за медицинския отрасъл

„Създаваме условия за гарантиране на сигурността на пациентите. Опитваме се и да въвеждаме нови техники за подмладяване

Д-р Страхил Ефремов,
пластичен хирург в болница "Токуда"

„Спадът на пазара за пластична хирургия е около 40% спрямо най-добрата година - 2008-а

Д-р Антон Тонев,
клиника "Д-р Антон Тонев"

► Естетичната хирургия е лукс, от който хората лесно се отказват по време на рецесия, но големите клиники в България продължават да работят с надеждата, че ситуацията ще се промени с излизането на страната от кризата

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Пазарът на пластична хирургия бележи един от най-големите си спадове на клиенти през последните 10 години. Това показват наблюденията на водещите пластични хирурзи в България. Официална статистика за състоянието на пазара няма, но хирурзите са категорични, че кризата и пренастищането на пазара сериозно са засегнали тази сфера от медицината.

Криза на красотата

“Спадът на пазара за пластична хирургия е около 40% спрямо най-добрата година - 2008-а”, казва д-р Антон Тонев, който практикува както в София, така и в Пловдив. Според д-р Стоян Михайлов, който е консултант по пластично-

възстановителна хирургия към ВМА, спадът е два или три пъти спрямо 2008 г. Той споделя, че спад има не само в търсенето на естетични манипулации, но и в конвенционалната медицина.

Причини за по-слабите резултати

“Българите не са станали по-здрави по време на кризата, а просто всяка медицинска процедура, която се заплаща, губи своите пациенти”, казва д-р Михайлов. Оказва се, че кризата до такава степен е засегнала хората, че те вече предпочитат да се отказват от здравословни интервенции, които не са жизненоважни. Според д-р Михайлов пазарът ще продължава да

„Българите не са станали по-здрави по време на кризата, а просто всяка медицинска процедура, която се заплаща, губи своите пациенти

Д-р Стоян Михайлов,
консултант по пластично-възстановителна хирургия към ВМА

върви надолу в близкото бъдеще.

“Спадът се дължи не само на световната икономическа криза, но и на пренастищането на пазара

в България. Той е прекалено малък”, коментира д-р Антон Тонев. През последните години клиниките за естетична хирургия нараснаха почти двойно, а някои от манипулациите, като например поставяне на ботокс, започнаха да се извършват и от неспециалисти в областта. Всичко това подкопава пазара, отчитат хирурзите.

Малко оптимизъм

Естетичната хирургия е лукс, от който хората лесно се отказват по време на рецесия, но големите клиники в България продължават да работят с надеждата, че ситуацията ще се промени с излизането на страната от кризата. Някои хирурзи дори вече отчитат първите положителни промени.

“В момента има ръст на пазара на пластичната хирургия, но той е доста колеблив”, казва д-р Владимир Василев, директор на клиниката по орална, челюстна, лицево-челюстна и пластична хирургия към ВМА.

Пазарът се нормализира и според д-р Николай Георгиев. “Останаха най-добрите клиники в тази област. Въпреки че сме малка страна, българката, а вече нерядко и българинът са склонни да вложат средства за външния си вид”, казва той.

В сравнение с края на 90-те години, когато у нас са се правили от около 24 пластични и естетични операции на година, през последните 15 години броят им рязко се е увеличил. “В момента се извършват по

около 150-200 естетични операции годишно”, казва д-р Страхил Ефремов от болница “Токуда”.

Във връзка с очакванията за по-добри резултати някои клиники вече започват да разработват нови стратегии за привличане и задържане на клиенти както от България, така и от чужбина. “Създаваме условия за гарантиране на сигурността на пациентите. Опитваме се и да въвеждаме нови техники за подмладяване”, казва д-р Ефремов. Надеждите на хирурзите са, че ще успеят да върнат българските си пациенти, които през последните години предпочитаха да се оперират в чужбина, а и да привлечат чужденци.

Елена Петкова

РЕКЛАМНО ПОЗИЦИОНИРАНЕ

Останаха само най-добрите клиники

И при двата пола има стремеж за оформяне на тялото чрез липосукция и подобряване визията на лицето

► **Д-р Георгиев, доколко икономическата криза засегна и бизнеса с пластична хирургия?**

- В момента пазарът се нормализира. Останаха най-добрите клиники в тази област. Не бива да пропускаме и факта, че България наброява само около 7 млн. души, докато в много страни по света това е числеността на един среден по големина град. Нерядко се шегуваме, че ние винаги сме в състояние на криза - малка страна, не особено богата на природни богатства, и въпреки това българката, а вече нерядко и българинът са склонни да влагат средства за външния си вид.

► **Какви са най-често причините да се прибегне до пластичен хирург? По необходимост или защото просто е "модерно"?**

- В голяма степен медиите налагат едни или други

► **Д-р Николай Георгиев, собственик на медицински център за пластична хирургия "Д-р Николай Колев"**

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Визитка Кой е д-р Николай Георгиев

► Д-р Николай Георгиев

работи като пластичен хирург от 1995 г.

► Завършил е обща и пластична хирургия в Медицински университет-София.
► Специализира в САЩ, Швеция, Испания, Русия, Италия, Бразилия и Турция.

► Членува в Световната, Европейската и Българската асоциации по пластична хирургия.

► От 2005 г. е главен хирург и собственик на Медицински център за пластична хирургия.

► Някои свързват пластичната хирургия основно с т.нар. "фолк" модел, но търсенето определя предлагането. Когато този модел вече не представлява интерес, ще се появи друг

критерии за красиво или грозно. Ако до началото на 60-те години "рубенсовият" модел на пишно женско тяло се е считал за "модерен", сега са се наложили съвсем различни стандарти - добро телосложение, подчертан бюст, изразителни черти на лицето. И въпреки това няма правила, а и слава Богу, иначе нямаше да се различаваме. Зная, че някои свързват пластичната хирургия основно с т.нар. "фолк" модел, но търсенето определя предлагането. Когато този модел вече не представлява интерес, ще се появи друг. Не бих могъл да отговоря едностранно за причината, поради която пациентите ни се обръщат към пластичната хирургия, по-скоро са комплексни - по медицински показатели, естетически, психологически, емоционални, възрастови и т.н.

► **Кои са най-търсените**

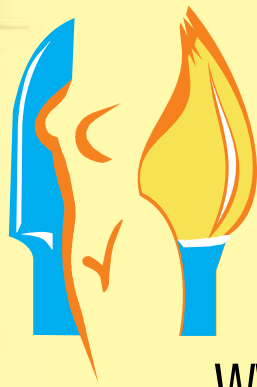
интервенции?

- Все още при дамите се запазва тенденцията в желанието им за по-голям бюст, а при мъжете - увеличаване размера на пениса. Докато и при двата пола има стремеж за оформяне на тялото чрез липосукция или липодистрофия, както и подобряване визията на лицето - изглаждане кожата на лицето, корекция на нос или уши.

► **Какъв е съветът ви към хора, които не са попагнали на добър хирург и са недоволни от крайния резултат?**

- Преди всичко да не се отчайват. Да разговарят с хирурга, при когото са се оперирали, за да изяснят какъв е проблемът, след което могат да потърсят второ или трето мнение, преди да вземат окончателно решение. Повярвайте ми, всеки лекар желае пациентите му да са доволни.

ПЛАСТИЧНА И ЕСТЕТИЧНА ХИРУРГИЯ

Д-р Николай
Георгиев

тел.: 02/957 11 08

www.plasticsurgery-bg.com

Бул. Цар Борис III №315

Новият закон за пациентите ще им гарантира 14 права

Очаква се да бъде разработен и стандарт за пластичната хирургия. Заради липсата му досега пострадаха редица пациенти

До края на годината новият закон за правата и задълженията на пациентите в България трябва да е готов. Това е амбицията на работната група, която бе свикана от правителството преди около седмица. Дебатът за текстовете в нормативния акт тече още от 2002 г. и досега всяко едно правителство се „упражняваше“ какво да

съдържа те.

Поредната работна група

„Засега не е ясно какво точно ще включва новият закон, но е ясно, че в основата му ще залегне Европейската харта за правата на пациентите“, каза пред в. „Пари“ Даниела Дариткова, която е заместник-председател на Комисията по здравеопазване в парламента. Такова бе изискването и на Българската асоциация за закрила на пациентите, която всъщност бе сред инициаторите на създаването на закона.

Хартата включва 14 права, сред които правото на информираност, на

обезщетение при лекарска грешка, на свободен избор (вж. карето). „Българските пациенти по сегашното законодателство разполагат само с 5 или 6 права, които дори не се спазват“, казва председателят на асоциацията за закрила на пациентите Пламен Таушанов. Според него проектозаконът трябва да инициира написването на истински медицински стандарти. „В момента те задават само административно-организационни дейности“, казва Таушанов. „Стандартите трябва да описват конкретно поведение на лекарите при определени ситуации, така че ако не го спазват, да бъдат подвеждани под от-

говорност“, допълва той.

Жертва в името на красотата

Очаква се да бъде определен стандарт и в сферата на пластичната хирургия, какъвто досега не съществуваше. Това означава, че няма единни указания, по които да се извършват пластични операции. Липсата на стандарт беше и една от причините за многобройните пострадали пациенти. За съжаление информацията за тях е оскъдна. Преди време стана известен случай с поставянето на опасен силикон в бюстовете на 4000 жени в България. Имплантите трябваше да бъдат

подменени, но дали това се случи, никой не знае.

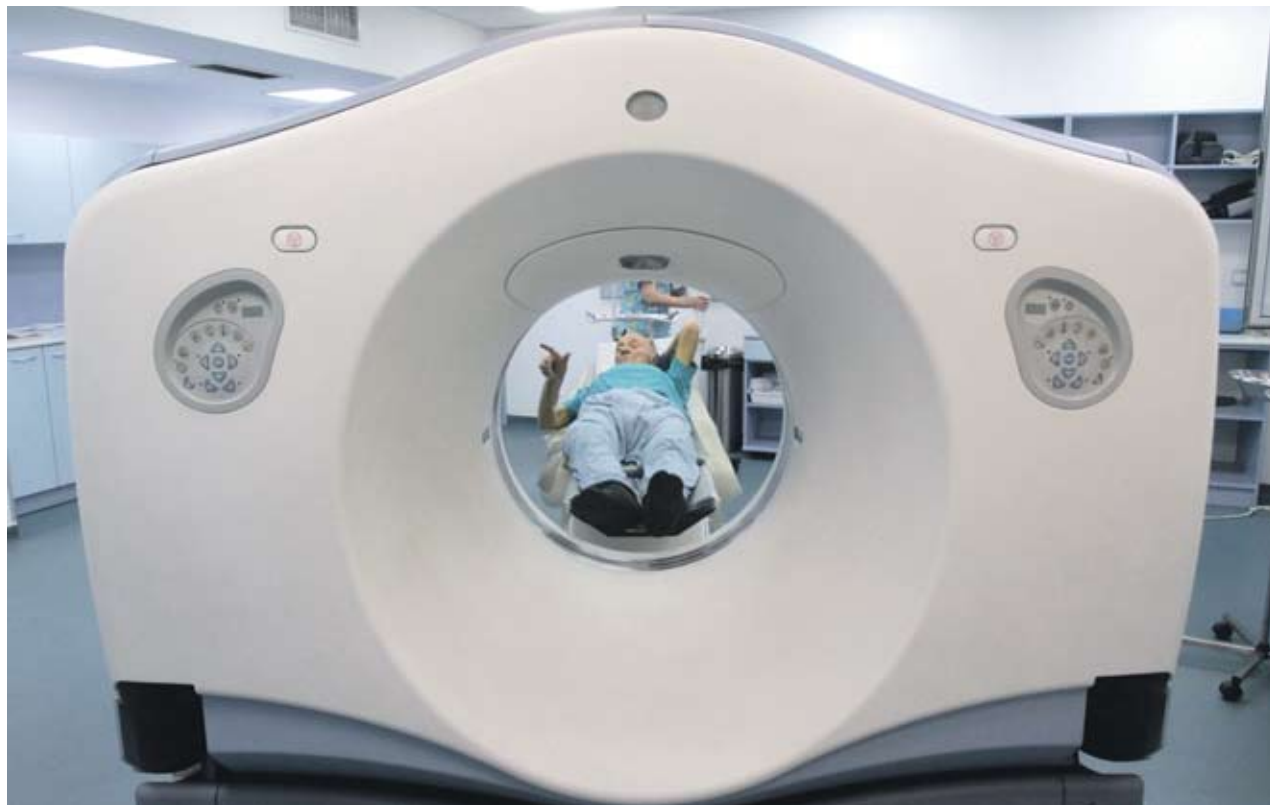
Фонд за обезщетение

Група, която работи по проектозакона за правата на пациентите, обсъжда и възможността за създаване на фонд за обезщетение на пациентите, пострадали от лекарски грешки. „Ако такъв бъде реализиран, застраховката на лекарите и медицинските сестри трябва да се вдигне на няколко стотици хиляди лева“, казва Пламен Таушанов. Сега те се застраховат за суми от 10 до 20 хил. лв., които обаче често не може да покрият вредите, нанесени на пациентите.

В Европа някои лекари са застраховани за около 3 млн. EUR. Законът би трябвало да урежда и механизма на изплащане на обезщетенията. „Пациентите трябва да получават средствата за покриване на нанесените вреди до 6 месеца, а не както е сега, след 5 години или никога“, коментира Таушанов.

Системата за експертиза при лекарска грешка също трябва да бъде подобрена. В момента повечето медици отказват да правят такава вероятно от солидарност към колегите си, пък и никой не ги задължава. Без нея обаче лекарите не може да бъдат осъдени.

Елена Петкова

Над всичко Европейска харта за правата на пациентите

Европейската харта за правата на пациентите съдържа 14 основни права на пациентите:

- ▶ Право на превантивни мерки
- ▶ Право на достъп до здравни услуги в съответствие със своите здравни нужди
- ▶ Право на информация

- ▶ Право на съгласие
- ▶ Право на свободен избор
- ▶ Право на тайна и конфиденциалност
- ▶ Право на уважение към времето на пациента
- ▶ Право на спазване на стандартите за качество
- ▶ Право на безопасност
- ▶ Право на иновации
- ▶ Право на избягване на ненужно страдание и болка
- ▶ Право на индивидуално лечение
- ▶ Право на жалване
- ▶ Право на обезщетение

Работна група, която отговаря за подготовката на закона за правата и задълженията на пациентите, обсъжда и възможността за създаване на фонд за обезщетение на пациентите

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Мнения

В пластичната хирургия няма стандарти

Най-големият проблем при опазването на правата на пациентите, които се подлагат на пластични операции, е, че няма достатъчно информация за неудачите от тях. Когато говорим за корекции на бюстовете например, дори да има несполучливи операции, пластичните хирурзи коригират дефектите, без много да се вдига шум. Пациентите трябва да бъдат предварително информирани както за позитивите, така и за негативните последици от хирургичната намеса, за да могат да направят своя избор.

Друг особено наболял проблем е, че няма стандарти за пластичната хирургия. Известен стана случаят с 4000 българки, на които беше имплантиран гърмящ силикон в гърдите. От него следват усложнения. Не стана ясно обаче

Пламен Таушанов, председател на Българската асоциация за закрила на пациентите

„Сегашната система за експертиза блокира воденето на разследване за лекарска грешка“

дали тези имплантанти бяха подменени, кой оцети хората и дали те бяха обезщетени по някакъв начин. Много деликатно никой не отговори на тези въпроси.

Пластичната хирургия, било то и естетическа, е вид медицинска услуга и трябва да се подлага на общия контрол и режим, на

който се подлагат всички останали медицински услуги и операции.

Затова законопроектът за правата на пациентите трябва да включва основно правата, залегнали в европейската харта. Няма система за обезщетение на пациентите, нито дори за експертиза, която да установи лекарска грешка. Сега съществуващата система за експертиза блокира воденето на разследване било в условията на наказателно или гражданско производство. Няма истински медицински стандарти, съществуват само административни такива, които уреждат организационни дейности. Те би трябвало да задават протоколи на медицинското поведение на лекарите, откъдето да следва търсене на отговорност и контролиране на тази дейност. □

Има дебат за фонда за обезщетение на болните

Искаме законопроектът за правата на пациентите да бъде приет максимално консенсусно, преди да бъде внесен в пленарната зала. В тази работна група са включени представители на пациентски и съсловни организации, народни представители, както и от различни институции и министерства. Първото й заседание се състоя на 8 март. На него се изказа съображенията на всички присъстващи по отношение на това дали трябва да се подобрява съществуващото законодателство, което дава някакви правни рамки за правата на пациентите, или да се пише чисто нов закон.

Всички се обединиха около идеята, че е необходим нов закон,

Д-р Даниела Дариткова, зам.-председател на Комисията на здравеопазване към парламента

„Всички се обединихме около идеята, че е необходим нов закон“

който да включи и правата, и задълженията на пациентите.

Правната рамка е разпределена на отделните представители, които са включени в работната група. На следващото заседание се очакват предложения от всички,

който ще бъдат стиковани, оформени като текстове и окончателно разработени.

Остава за обсъждане въпросът дали в този закон да бъде регламентирано създаването на фонд за обезщетение на пациентите, които са пострадали при получаването на медицинска помощ. Все още тече дебат.

Надявам се по-скоро от края на годината да бъдем готови с влизането на закона на първо четене.

Хартата за правата на пациента ще бъде основата на новия закон. Ще използваме цялото европейско законодателство по въпроса, защото такива текстове съществуват в много страни. □

Интервю Д-р Владимир Василев, директор на Клиниката по орална, челюстна, лицево-челюстна и пластична хирургия към Военномедицинската академия в София

Пикът на пластичната хирургия бе през 2007 и 2008 г.

Има тенденция пластични манипулации да се извършват и от хора, които не са професионалисти в областта, например от козметици

► **Д-р Василев, как се развива пазарът на пластичната и естетичната хирургия в България?**

- Бих казал, че пазарът на пластичната хирургия у нас се развива във възходяща посока през последните 15 години. Той достигна пика си през 2007 и 2008 г. Тогава имаше най-много пациенти и цените бяха най-високи. Значима роля за това изигра модата на естетичните операции. Шоузвезди, артисти, фолкзвезди бяха лицата на естетичната хирургия и колегите бяха доста натоварени. След това през 2009 г., когато настъпи кризата, пазарът започна да се свива. Много мои колеги се оплакват, че нямат работа. 2010 г. беше много слаба година.

► **Каква е пазарната стратегия на пластичните хирурзи за успешен бизнес в тази сфера?**

- През миналата година имаше колеги, които се опитваха да постигнат ръст на пазара с много агресивна реклама, с различни пазарни трикове, с отстъпки. По мои наблюдения обаче този пазар не се влияе особено от агресивната реклама, защото при естетичната хирургия е по-важно кой лекар ще ви оперира. Мнението на пациентите също е много важно в случая. Ако те не са доволни, ще ви направят антиреклама, която се разпространява доста бързо. Затова най-добрата реклама за естетична хирургия е удовлетвореността на пациента. И обратното, всеки неуспех води до голям отлив на клиенти.

При естетичната хирургия в България е много трудно да се прави дългосрочна прогноза за развитието на пазара. Това не важи за другите европейски страни. Мога да ви дам за пример Испания. В света 500 млн. души говорят испански и ако решат да си правят пластична операция, отиват в Испания, където работят около 200 пластични хирурзи. Те оперират около 50 млн. пациенти. Докато в България обемът на пациентите е много малък. Ние сме около 40 пластични хирурзи, а хората у нас, които биха се подложили на естетична операция, са около 1 млн.

3500

► EUR средно струва операция за увеличаване на бюста в България

” **Естетичната хирургия е бутикова и затова не може да си позволи да поддържа много ниски цени**

или дори по-малко. Пазарът у нас е свит. И ако някой лекар реши да се занимава само с естетична хирургия, той няма да има голям успех.

► **Очаквате ли ръст на пазара?**

- В момента има ръст, но той е доста колеблив. В сравнение с миналата година пазарът бележи ръст от около 30%. Пиковите в бизнеса с пластичната хирургия са доста резки. Дори петролната криза в момента би повлияла за спад на търсенето. Лошото е, че все още няма официална статистика за състоянието на пазара, за броя на операциите. В асоциацията на пластичните хирурзи ние се опитваме да въведем такава статистика, но колегите не са склонни да дават достатъчно изчерпателна информация по отношение на услугите, които извършват, за да се направи категорична оценка за ниво на пазара.

► **Цените на различни видове естетични операции обвързани ли са с качеството на услугите и личните качества на лекарите, които ги извършват?**

- Цената определено е обвързана с качеството, но това не е официално. Няма документи или законови рамки, които да казват, че един доцент може да взема повече пари за дадена естетична операция от обикновен доктор например. Тук важат чисто пазарните правила. Ако даден лекар смята, че предлага много високо качество на услугите, той си поставя по-висока цена. Тя след това бива регулирана от потока на пациенти и отношението им към него, както и от това дали са доволни. Цените играят в зависимост от търсенето на пазара. Все пак ние смятаме, че цените не бива да падат много ниско. Не искам да кажа, че съществува картел в естетичната хирургия. Искам да кажа, че тя е бутикова и затова не може да си позволи да поддържа много ниски цени. Всеки обаче може да си сложи произволно висока цена.

► **Каква е средната цена на операция за уголемяване на бюста?**

- Средната цена за такъв тип естетична операция в частните клиники е около 3500 EUR, което включва цената на имплантите. В държавните болници цените са по-ниски.

► **Какъв е профилът на пациентите, които си правят естетични операции? Само за богати хора ли става дума?**

- И за по-бедни, които обаче искат да пробият в обществото с цената на всичко. Те обикновено взимат кредити от банки или заеми от приятели, за да се подложат на операция. Има и такива, които ползват богатите си приятели или любовници, за да им платят операциите. В момента най-често прилаганата манипулация е за уголемяване на бюста при жените. Статистиката показва, че преди години жените имаха доста по-големи бюстове и процентът на операциите за намаляване на гърдите беше доста по-висок. Сега той е минимален. Днес жените си увеличават бюстовете, защото това е модерно, а не поради психологически проблем.

► **Какво е съотношението на жените, които си уголемяват бюста, към тези, които го намаляват?**

- 90% са жените, които си правят операции за уголемяване на бюста сега, а едва 10% са тези, които предпочитат да го намалят.

► **Има ли стандарти в пластичната хирургия?**

- Да. Те са въведени към тези по хирургия. Заедно с ген. Тонев, доц. Кадурина и доц. Евстатиев направихме наредба към Министерството на здравеопазването, в която се казва кой има право да извършва естетична хирургия и естетични манипулации. През последните години се наблюдава тенденция на извършване на пластични манипулации от хора, които не са професионалисти в областта, например от козметици. Те вече поставят ботокс или филъри. След това при нас идват пациен-

Визитка
Кой е д-р Владимир Василев

► Д-р Владимир Василев е директор на Клиниката по орална, челюстна, лицево-челюстна и пластична хирургия към Военномедицинската академия в София.

► Той е завършил медицина в Медицинската академия през 1988 г.

► Първоначално работи като лекар в поделение, а след това и в Клиниката по изгаряния и пластична хирургия на ВМА.

► През 1993 и 1994 г. д-р Василев специализира пластична хирургия и изгаряния в Париж.

► През 1996 г. придобива специалност и по обща хирургия.

► От 2000 г. д-р Василев ръководи и отделието по пластична хирургия и изгаряния.

► Д-р Василев е зам.-председател на Асоциацията по пластична, реконструктивна и естетична хирургия.

ти с инфекции, с поставена хиалуронова киселина в невярно голямо количество, която трябва да я стопяваме с антидотове.

Изготвят се и стандарти по пластична хирургия към ЕС. Нашата асоциация участва активно. В момента сме в процес на стандартизиране на пластичните услуги във всички европейски страни.

► **Наблюдавате ли покачване на броя на неуспешните естетични операции през последните**

години?

- Такива е имало винаги. И това се дължи на няколко причини. Най-напред на неопитност на лекаря или на това, че той няма достатъчно квалификация, или поради факта, че пациентите често не спазват режим. Затова резултатите не са добри или има усложнения. Те са свързани с инфекции и кръвоизливи. При поставяне на импланти в бюста често се получава усложнение, наречено капсулна контрактура. Организмът образува кап-

сула около самата протеза, за да я отграничи от себе си, но понякога той произвежда повече съединителна тъкан, която притиска протезата и гърдата се деформира. Тогава трябва да се направи нова операция за отстраняване на капсулата. Понякога, дори и да се спазват всички указания за следоперативно поведение, може да има усложнения. За броя на усложненията е много трудно да се говори, тъй като няма статистически данни.

Елена Петкова

Пазители на националното наследство?

Изложбата на антични предмети от колекцията на Васил Божков повдига отново дебата за ролята на частните колекционери в опазването на културното богатство

Герой ли е онзи, който, изкупувайки антични предмети за частната си колекция, има заслугата ценностите да останат в България? Ако отговорът ви е "да", значи от вчера страната ни си има нов герой - Васил Божков.

Фондацията на бизнесмена, който зае 12-о място в класацията на в. "Пари" "100-те най-богати българи", показва в Националния исторически музей (НИМ) колекция от 200 уникални тракийски предмета. Изложбата "Тракия и древният свят - колекция Васил Божков" може да бъде видяна в следващите два месеца.

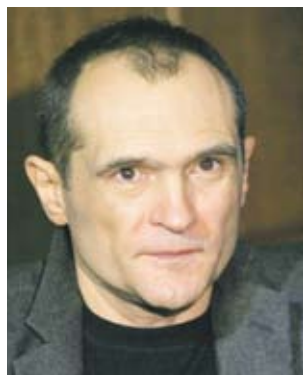
Какво може да видите

Експонатите включват различни съдове, сред които 20 ритона - брой, който не притежава нито един музей. Повечето експонати са емблематични за древността и са открити по българските земи. Според Божидар Димитров, директор на НИМ, златните и сребърните изделия от колекцията на Божков се равняват на цялостните колекции на националните исторически и археологически музеи, взети заедно и събирани през последните 100 години.

Тънката граница около закона

През последните три години Законът за културното наследство беше променян малко по малко, за да се стигне до наредби, които гласят, че притежателите на културни ценности не трябва да представят "официален" документ за произхода им и че "държавата, общините и частните лица" трябва да дават достъп на гражданите до тези ценности.

Колекцията на Божков беше регистрирана, узаконена и скоро дори ще има свой собствен музей в София на ул. "Московска", където се намира офисът на притежавания от него

► Колекцията на Божков беше регистрирана, узаконена и скоро дори ще има свой собствен музей в София

"Нове холдинг" и на фондация "Тракия".

"Някои предмети са купени в България от други колекционери. Но основната маса от тях са закупени по западноевропейски и американски аукциони, където вече са били изнесени предмети в миналото, дори още

200

► антични предмета може да бъдат видени в Националния исторически музей

от стара буржоазна България или пък още по време на османското робство", каза Божидар Димитров пред агенция "Фокус".

Изпълнителният директор на Фондация "Тракия" Кирил Христосков пък коментира: "В България след освобождението ни от турско робство сделките с такива паметници на културата не са били забранени за външни физически лица. Дори във времето на т. нар. тоталитаризъм човек можеше да се сдобие с паметник на културата с национално значение." На въпроса защо не е известен произходът на предметите в колекцията Христосков отговаря, че това е конфиденциална информация. "Все пак големите колекции съдържат нещо тайно, нещо като легенда."

Набезите на металотърсачите

Но когато законово колекционерите не са длъжни да споделят произхода на предметите, се случват две неща - стимулира се иманярството и се спъват научните изследвания. Защото каналите на иманярите към местните колекционери са много по-развити, отколкото към чуждестранните аукционни къщи.

Съвременните металотърсачи и скенери позволяват на неграмотни хора да копаят в могили с помощта на фадрами, багери, камииони, което разрушава кул-

► Цената на ритоните в колекцията варира от 2 до 5 млн. EUR

турни пластове и ценна археологическа информация. Но проблемът дори не е във физическите щети.

"При всички случайни находки се губи огромна информация, когато нямаме археологически контекст. Всички предмети без произход остават на нивото на иманярството", обяснява тракологът Валерия Фол. Според нея липсата на археологичен контекст намалява цената на артефактите двойно и прави научното им изследване половинчато.

Публично-частното партньорство

Сътрудничеството на държавните музеи с частните колекционери обаче е единственият начин първите да получат достъп до безценни предмети, които иначе никога не биха минали през "ръцете" им. "Повече от 10 години музеите не получаваха лев за откупка. По закон намервачът имаше право да си прибере предмета. Аз предпочитам Божков да го купи и да си го сложи в колекцията, отколкото да излезе от България", обяснява Фол.

Тя споделя, че музеите са в окаяно състояние и че условията на труд в лабораториите са нечовешки. "Нито една от държавните лаборатории няма такава

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

специализирана техника, каквато има в лабораторията за съхранение и реставрация на Божков", допълва тракологът.

Едно е ясно: Васил Божков дава пари за купуване на предмети от чужбина и България, за реставрация, за научен труд, каталози и т. н. "Дали това е слабост към лъскавото или просто инвестиция, не е ясно. Но никой не печели от заклеяването, само хвърляме кал върху себе си", казва Фол. Частните колекции вече са факт - заради дупките в закона и широко затворените очи на

държавата. И вероятно е по-добре да се показват. А дали колекционерите са герои или не, всеки сам да прецени.

Теогора Мусева

